

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25.—

neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta st. 16/L

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 39

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 2. Tel. št. 22

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti, čekov, zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 19. oktobra. SLS sklicuje za 5. november 1923 por. zaupnikov, da si vodstvo pusti dati zaupnico. V stranki, kakor je klerikalna, so taki sklepi čisto odveč, kajti komur zaupa škof, ta je siguran, da bo zopet kandidat SLS. Dr. Šusteršič ima gotovo več zaslug za SLS in je spretnejši politik nego sta gg. Remec in Korošec skupaj, tudi katoliški je danes ravno tako, kakor je bil pred desetimi leti. A milost katoliške hierarhije mu ni več dana, zato je padel v politično pozabljenost.

Ni dvoma, da bo p. t. duhovščina s svojimi priveski dala zaupnico poslanec SLS. Nič drugega ji ne preostaja. A zato ni nič manj res, da je bilanca iz leta 1923., ki jo nosijo ti poslanci svojim volilcem, neizmerno žalostna, žalostna ne le za SLS, ampak še bolj za Slovence, ki so v svoji naivnosti poverili tej stranki zastopstvo.

Naj povedo ti možaki, kaj so našemu ljudstvu prinesli. Pokažite le eno samo zrnco, le eno senčico uspeha, da, le eno dobro upanje, ki bi olajšalo ljudstvo, da SLS podeli absolutorijo! Nasprotno: odkar je Slovenstvo dalo moč SLS, gre vse nazaj. Nazadujemo na vseh poljih: gospodarsko, kulturno, naše politično življenje je bolno.

Ne pomaga noben izgovor. Nerodno rvačanje na druge, zlasti poskus obdolžiti demokrate, ki s svojim edinim mandatom branijo slovenske postojanke, vse to vpliva prej komično nego prepričljivo. To so znaki slabe vesti. Klerikaleci sami čutijo, da so Slovence spravili ob ugled in moč v naši državi. Ta občutek je tako splošen in elementaren, da se SLS zaman skriva za praznimi izgovori. In ko išče krivca, piše na državo. V resnici pa ni kriva država, ki je pač taka, kakršno je narodno zastopstvo. Krivo je le to zastopstvo in to so za Slovence naši klerikaleci.

Odkar je SLS, da si reši mandate, krenila na avtonomistično pot, odkar je prestopila celo še naprej in začela skupno borbo z Radićem proti Jugoslaviji, odkar je Slovence od praktične in realne narodne politike zavedla v opasne konvencije, od tedaj gre s Slovenci rakovo pot. Rakovo pot za vseh poljih!

Zaupnica, ki si jo naroče klerikalni voditelji, ne more izbrisati ne tajnih sestankov z Radićem, ki so diskreditirali Slovence na vse strani, še manj pa Markovega protokola, kjer so klerikalci za Brejčev namestništvo in sklede leče prodali državo radikaliji. Ne da se z njo izbrisati teh dveh »črnih dni« v letu 1923., ki jih globoko v košah čutijo vsi Slovenci od profesorjev medicinske fakultete do ubogih učiteljev v Prekmurju, od kmetiča, ki vozi svoj pridelek po železnici v Ljubljano, do obrtnika, ki mu je davčno breme od pomladi 1923 silno pomnoženo, do uradnika, ki je plen radikalščine, do obrtniškega valenca, ki se bori za svojo nadaljevalno šolo. Klerikalci vidijo svoje pogrške, a v strašnem strahu pred sodbo ljudstva, si dajejo med seboj zaupnice in se hvalisajo, da bi morda le koga še prepričali, da niso krivi. A v politiki odločajo le uspehi in po njih iznaide sodba.

Avtonomistična orijentacija Slovenstva, ki je povrh poverjena stranki, kateri gre le za premoč in dobro izhajanje duhovščine, je spravila v nevarno krizo našo lepo deželico. Tisoči priidnih tok, ki so gradile, ko so nove granice razdrle in prerezale stara pota, z mravljično pridnostjo nove veti, nova pota uslužba in eksistence in prevajale našo kri v množično skupno telo Jugoslavije, je nahnjenih nazaj, ker se je slaba politika polastila moči.

Da rečimo ta zdravi del našega naroda in z njim doprinesemo svojo nalogo na ozdravljenju države, moramo zbrati vse moči, da se otresemo more klerikalstva. Radikalstvo nas more tlačiti in izmzgavati le, ker SLS Slovence brati ne zna ali noče.

Staro predsedstvo parlamenta

ZAGONETNA ABSENCA KLERIKALNIH POSLANCEV. — ODGODITEV NARODNE SKUPŠČINE?

Beograd, 19. oktobra. d. Z današnje sejo Narodne skupščine, ki se je vršila ob 10.30 dopoldne, je pričelo redno jesensko zasedanje Narodne skupščine z volitvijo predsedništva. Izvoljen je bil stari prezidij izključno iz vrste radikalne stranke. V predsedništvu in med tajniki parlamenta ni niti enega Hrvata ali Slovence.

Opozicija je v vsej naglici danes zjutraj poskušala sestaviti enotno kandidatsko listo. Namera se ni posrečila, ker so zemljoradniki izjavili, da bodo postavili samostojne kandidature. Demokrati, muslimani in klerikalci so postavili sicer skupno listo s posl. Pečičem (dem.) kot predsednikom ter posl. Sušnikom (kler.) in Hrasnicem (musl.) kot podpredsednikoma, toda klerikalci so ostali skoraj vsi doma in jih je bilo le 5 navzočih. To je vzbudilo seveda primerno pozornost v parlamentu.

Predsedniško volitev je vodil poslanec Oraovac (rad.) kot najstarejši član parlamenta.

Pri volitvi predsednika so dobili Ljuba Jovanović (rad.) 124, Dragutin Pečič (demokrat) 65, Voja Lazić (zemlj.) 9, Marko Gjurčić (rad.) 1 glas. Dve glasovnici sta bili prazni. Izvoljen je torej dosednji predsednik Lj. Jovanović.

Za podpredsednika sta izvoljena poslanca Bakić in Ranković, radikalca. Kandidata opozicije Sušnik (kler.) in Hrasnica (musl.) sta dobila po 66 glasov, zemljoradnika Jovanović in Moskovljević po 9 glasov, posl. Subotić (rad.) 1 glas.

Za tajnike so izvoljeni radikalci Koba-

lica, Bojović, Šijačić in Popović.

Predsednik Jovanović se je v kratkih besedah zahvalil za izvolitev ter obljubil, da bo postopal korektno. Nato je predlagal dnevni red za prihodnjo sejo narodne skupščine v torek 23. t. m. ob 9.30 dop. 1.) Volitev finančnega odbora; 2.) volitev odbora za zakonski predlog o ukinjenju uredbe o višji pedagoški šoli; 3.) volitev odbora za izpremembo čl. 117. zakona o upravi fondov.

Beograd, 20. oktobra. r. Demokratski klub je danes zjutraj odobril, da se postavi skupna lista s klerikalci in muslimani, ker smatra, da glasovanje teh dveh klubov za demokratskega kandidata pomeni njuno odstopanje od intransigentnega stališča, ki sta ga dosedaj manifestirala napram predstavnikom narodnega in državnega edinstva.

Beograd, 20. oktobra. p. Za Lj. Jovanovića kot predsednika so glasovali 101 radikalec, 1 Rumun, 13 džemijetovcev, 8 Nemcev in 1 poslanec izven strank. Za Pečiča so glasovali 42 demokratov, 16 muslimanov, 5 klerikalcev in disident (illegorije Anastasijević. Prazna lističa sta oddala dva Radićeva disidentna. Dr. Laza Marković je glasoval za Gjurčića kot predsednika in Subotića kot podpredsednika narodne skupščine.

Beograd, 20. oktobra. p. Vlada je sklenila, da takoj po izvolitvi finančnega odbora odgodi skupščinske seje za mesec dni. To odgodoje motivira s tem, da namerava med tem časom pripraviti in izdelati zakonske načrte, finančni odbor pa naj razpravlja o budžetu.

Masaryk v Bruslju

USPEHI PARIŠKIH DNI. — ZAMERA V ITALIJI.

Bruselj, 20. oktobra. j. Predsednik Masaryk in zunanji minister dr. Beneš sta prispela s svojim spremstvom danes ob 11. dopoldne v Bruselj. Na kolodvoru sta bila sprejeta od kralja, princa Leopolda, ministrskega predsednika, državnih in mestnih oblasti, kakor tudi od češkoslovaške kolonije. Pri dohodu vlaka je svirala godba češkoslovaške himne. Po oficijelnih pozdravih sta se odpravila s kraljem v kraljevo palačo. Ogromne množice ljudstva so Masaryka navdušeno pozdravljale. Po prihodu v kraljevo palačo je sprejel Masaryk predsednike zbornice, senata in kabineta ter druge državne dostojanstvenike. Nato se je odpravil z dr. Benešem in grobu neznanega vojaka, kjer je položil krasen venec. Ob 2. popoldne je bil v kraljevi palači slavnostni dinč. Ob 5. popoldne je sprejel predsednik zastopnike češkoslovaške kolonije. Ob 7. zvečer se je vršila v kraljevi palači svečana

večerja, na kateri sta kralj in Masaryk izmenjala prisrčne napitnice. Masaryk in Beneš odpotujeta jutri v London.

Pariz, 20. oktobra. p. «Petit Parisien» poroča, da je po razgovorih med Mille-ramond, Poincaréjem, Masarykom in dr. Benešem izven vsakega dvoma, da je dobila zveza med Francijo in Češkoslovaško zelo jasno obliko. Trgovinska pogodba je že sklenjena, treba je izdelati le še politično pogodbo in dosežena bo praktična zveza obeh narodov.

Rim, 20. oktobra. j. Češkoslovaški poslanik Kybal je imel danes daljši razgovor z Mussolinijem, ki je veljal po «Giornale d'Italia» pariskemu potovanju predsednika Masaryka. Italija se zelo razburja nad uspehi tega potovanja, zlasti pa nad tem, da Masaryk ne pride v Rim. Na vprašanje poročevalca «Giornale d'Italia», ali je pričakovati Masarykovega obiska v Rimu, je izjavil poslanik, da je predsednik Masaryk storil to že leta 1920.

Kaj je z Reko?

Beograd, 20. oktobra. r. Italijanski odpravnik poslov na našem dvoru Summon te že dalje časa vodi pogajanja s predsednikom vlade Pašićem in zunanji ministrom dr. Ninčićem. Sedaj je poklican dr. Rybač (ki pa še ni prispel), da poda vladi nekatere informacije. Nekateri pravijo, da pride event. do obnovitve dela paritetne komisije. Pašić je vzel za enkrat vse vprašanje v svoje roke in se drži zelo rezervirano celo napram ministrom. Toliko se pa doznava, da še ni padla nobena odločitev. Kakor izgleda, stoji Pašić v direktni zvezi z Mussolinijem. Izgleda, da italijanska vlada ni voljna nadaljevati razgovore o reškem vprašanju potom paritetne komisije. Italijanski ministrski predsednik Mussolini je v tem smislu stavil predloge naši vladi.

MEDZAVEZNIŠKI DOLGOVI.

London, 18. oktobra. j. V tukajšnjih političnih krogih se živahno razpravlja o washingtonski vesti, da se bo komisija za ureditev medzavezniških dolgov sestala še ta mesec.

IZ ČEŠKOSLOVAŠKE.

PRAGA, 19. oktobra. j. Katastrofalno pomanjkanje vagonov in premoga ovira na Češkoslovaškem nekaj večjih obratov. Tudi tverdi, ki imajo lastne vagonne, so morale vsled pomanjkanja premoga ustaviti velik del pošiljatev.

Praga, 19. oktobra. j. Včeraj se je sestel konvent seniorjev koalicijskih strank, da določi delavni program za jesensko zasedanje parlamenta. Zunanji odbor bo stavl zunanjemu ministru vprašanje o položaju Nemčije in splošni situaciji v Evropi.

Krstne svečenosti v Beogradu

(Glej tudi prilogo.)

Beograd, 20. oktobra. p. Danes dopoldne je bil v ministrstvu zunanjih del velik sprejem inozemskih diplomatskih zastopnikov, ki so sporočili čestitke svojih vlad povodom krsta prestolonaslednika. Prvi je čestital rumunski poslanik Emandi, nato bolgarski poslanik Varanovski, za njim avstrijski poslanik Hoffinger, francoski poslanik Simon, italijanski odpravnik poslov Summonte, ob 12.30 pa madžarski odpravnik poslov baron Vorster.

Zvečer je prispela posebna brzojavka min. predsednika Mussolinija, ki izraža čestitke italijanskega kabineta.

Kralj in kraljica sta prejela brzojavne pozdrave od vseh evropskih državnih glavarjev.

Beograd, 20. oktobra. r. Delegati častniškega zbora rumunske vojne flotilje, ki so spremljali rumunsko kraljevo lahto v Beograd, so danes dopoldne posetili maršala dvora in mu izročili posetnice vseh rumunskih mornariških častnikov s prošnjo da jih izroči kralju, kraljici, predsedniku vlade Pašiću in ostalim ministrom.

Beograd, 20. oktobra. p. Nocoj sta bila sprejeta na dvoru predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović in minister za zunanje zadeve dr. Ninčić.

Beograd, 20. oktobra. p. Jutri bo podpisan ukaz, s katerim se pomaknejo v čin divizijskih generalov vsi komandanti divizij, a v čin brigadnih generalov pa vsi pomožniški komandantov divizij in brigad. Novih generalov bo 57.

Prelom med Berlinom in Bavarsko

MANIFEST BAVARSKE VLADE, KI PROGLAŠA SVOJO NEODVISNOST OD BERLINA.

München, 20. oktobra. l. V večernih urah je generalni drž. komisar Kaar, izdal razglas, v katerem sporoča »bavarskemu narodu«, da je bavarska vlada prevzela v interesu javnega miru in reda do upostavitve sporazuma z državno vlado radi čuvanja prestiža bavarski del državne bramb. v svojo oblast. General von Lossow je imenovan za vrhovnega komandanta in mu je poverjeno vodstvo bavarske divizije državne bramb.

Kaarova proklamacija končuje z besedami: »Meščani, Nemci, ostanite zvesti vzvišeni nalogi, dati nemški domovini zopet svobodo!«

Berlin, 20. oktobra. j. Kakor doznava vaš dopisnik, izjavljajo na pristojnih mestih, da znači ukrep bavarske vlade popoln prelom z državno vlado.

München, 20. oktobra. n. Med organizacijami wittelsbachovskih monarhistov in Hitlerjevimi in Ludendorffovimi bojnimi četami je prišlo do velike napetosti, ker boše Ludendorff za vsako ceno preprečiti povratek dinastije Wittelsbach na bavarski prestol. Časopisi poročajo, da je pred kratkim Hindenburg skušal spraviti Ludendorffa s princem Ruprechtom, bivšim bavarskim prestolonaslednikom, kar pa se mu je popolnoma ponesrečilo. Ludendorff je namreč navdušen pristaš Hohenzollerncev.

Blokada Saksonske

DRŽAVNA ARMADA KORAKA PROTI GRANICAM SAŠKE.

Berlin, 20. oktobra. s. »Die rote Fahne« poroča, da korakajo regularne čete iz Wittenberga v smeri proti Saški. Zeleničarji se upirajo prevažati njih transporte. Državna bramba si oskrbuje promet sama. Izgleda, da bo Saška od vseh strani blokirana. Brandenburg in Bavarska sta prepovedali izvoz sira in mleka na Saško.

Berlin, 20. oktobra. s. Situacija se je v zadnjih 24 urah še poostрила. Konflikt med Saško in Berlinom in Bavarsko in Berlinom še ni poravnal. Saški vojaški komandant general Müller ni bil odpo-kliran, temveč je prejel od državnega

brambnega ministra pooblastilo, naj na Saškem kategorično postopa. Gen. Müller je danes sporočil preds. Zeignerju v posebnem pismu, da je dobil nalog upostavitvi na Saškem z vsemi razpoložljivimi sredstvi ustasne in urejene razmere. Izjavlja, da bo prebivalstvo obvestil o event. prisilnih ukrepih, in upa, da bo saska vlada upoštevala odredbe državne vlade.

Bavarska vlada je sporočila državni vladi, da odklanja vsak uradni razgovor z državnim brambnim ministrom. Berlinski listi zahtevajo uveljavljenje državne avtoritete na Saškem in Bavarskem.

Nemčija se podira

STANJE VSAK DAN BOLJ BREZUPNO. — PROKLAMACIJA DRŽAVNEGA PREDSEDNIKA. — NEMIRI IZGREDI, KAOS VSEPOVSOD.

Berlin, 20. oktobra. j. Državni kabinet se je danes ves dan pečal z zunanjim položajem in bo posvetovanja še nadaljeval. Zunanji zastopniki so dobili nalog, da predložijo vladam, pri katerih so akreditirani, težavni položaj Nemčije. Vest o izročitvi verbalnih not o reparacijskem vprašanju se ne potrjuje.

Berlin, 20. oktobra. d. Prihodnje dni je vsakogar pričakovati v Nemčiji raznih ukrepov. Nemški državni predsednik namerava med drugim izdati na nemški narod in ves svet manifest, v katerem bo pojasnil razmere v Nemčiji in Porublju in zvratil vse odgovornost za strahoviti položaj na Francijo. Govori se tudi, da ni izključeno popolno prekinjenje vsakih odnosov s Francijo.

Strahoviti kaos povečava še neprestano naraščajoča draginja. Tramvajska vstopnica velja 100 milijonov mark, cene živilom postajajo vsak dan 30 do 50 odstotkov dražje: hleb kruha stane že eno milijardo, žemlja 30 milijonov, telefonski pogovor v Berlinu 50 milijonov. Berlinska borza je doživela včeraj nenavadno senzacijo. Bančna tvrdka Zeidler, Hoffmann in Comp. je napovedala insolenco in znašajo pasiva na tisoče bilijonov mark. To

je v številkah največja insolvenca v zgodovini.

Berlin, 20. oktobra. j. Z ozirom na Poincaréjevo stališče poudarja berlinsko časopisje, da stoji Nemčija zopet pred težko alternativo. Listi so menja, da mora Nemčija za ureditev pošiljatev premoga prevzeti zopet nove težke obveznosti, ne da bi imela najmanjšo garancijo, da bo prišlo do sporazuma, ali da mora prevzeti valed odklonitve francoskih zahtev nova bremena. Na vsak način čakajo Nemčijo veliksanske izgube. Dr. Stresemann bo prihodnje dni podal ponovno izjavo o vladni zunanji politiki in se izrazil tudi glede finansiranja stvarnih dajatev. Nemška državna vlada se noče podvreči francoskemu diktatu.

Berlin, 20. oktobra. s. V posameznih mestnih delih prebivalstvo še vedno ple-ni pekarne in trgovine z živili. Ljudstvo je vsled nenadnega povišanja krušnih cen na eno milijardo, skrajno razburjeno. Včeraj so bile vse pekarne zaprte. Danes dopoldne so vdrl brezposelni v pekarije in zahtevali brezplačno kruha. Na večjih krajih so si ga vzeli s silo. Število policije ne zadostuje. Tudi ostala živila so se znova podražila za 50 do 100 odstotkov.

Grška kriza

Atene, 19. oktobra. p. Rekonstrukcija grškega kabineta je izvršena in je bila nova vlada včeraj zapriščena. Za notranjega ministra je bil imenovan bivši washingtonski poslanik Roussos, za zunanjega Saitouris, vojni portfelj je prevzel general Catekatis, justico Stratiglopoulos. Nova vlada je ukinila obsedno stanje in preventivno cenzuro časopisja in razpisala volitve za 2. decembra. Novi parlament se sestane 20. decembra.

Pariz, 20. oktobra. s. »Havas« poroča iz Aten: Po ukinitvi časopisne cenzure in obsednega stanja, so pričeli listi z živahno polemiko. Protivenizelistični listi prinašajo slike ustreljenih ministrov in podrobnosti o razpravi proti njim. Listi soglasno izjavljajo, da zastopa javnost stališče, da bi mogel samo Zeimis urediti položaj.

HRVATSKA IN SLOVENSKA ZGODOVINA NA BEOGRAJSKEM VSEUČILIŠČU.

Beograd, 20. oktobra. r. Docent zagrebškega vseučilišča dr. Vilko Novač je imenovan za docenta hrvatske in slovenske zgodovine na filozofski fakulteti beograjskega vseučilišča.

ZDRAVNIKI IN NOVINARIJI.

Beograd, 20. oktobra. p. Srbsko zdravniško združenje je na svoji skupščini soglasno sklenilo, da se vsem članom jugoslovenskega novinarskega združenja in njihovim družinam v slučaju bolezni dovoli brezplačno lečenje.

BOLGARSKI MINISTER KALKOV V BEOGRADU.

Beograd, 20. oktobra. r. Nocoj ob 21.25 se je na svojem potovanju iz Rima v Sofijo ustavil v Beogradu bolgarski minister zunanjih poslov Kalkov. Na postaji ga je pozdravil bolgarski poslanik v Beogradu Vakarevski, s katerim se je minister kratak čas razgovarjal. Dopisniku »Riječi« je minister izjavil, da pričakuje uspehov od konference, ki sedaj zaseda v Sofiji. Kalkov želi ohraniti dobre stike z našo državo. Na razna vprašanja minister ni dal odgovora in je prešel preko njih. Izjavil pa je, da njegovo potovanje v inozemstvo ni imelo političnega značaja.

Inozemske borze

20. oktobra:

CURII: New-York 559.50, London 25.28, Pariz 33.85, Milan 25.22, Praga 10.05, Budimpešta 0.0306, Bukarešta 2.00, Beograd 6.85, Sofija 5.45, Varšava 0.0006, Dunaj 0.0078625, avstrijske žigosane kro-ne 0.0079.

TRST, devize: Zagreb 27.10 do 27.40, New-York 22.05 do 22.15, Praga 65.75 do 66.25, Pariz 132.25 do 132.75, Dunaj 0.0308 do 0.0313. Valute: dinar 27.10 do 27.40, dolar 22 do 22.10, avstrijske kro-ne 0.03 do 0.030, carinski franki 85.50 do 86.

NEW-York: London 451, Pariz 588.50, Berlin 0.00000075, Milan 450, Amsterdam 39.07, Praga 297.75, Dunaj 0.14125, Budimpešta 0.55, Bukarešta 47.50, Beograd 127

POROKA ITALIJANSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Rim, 20. oktobra. p. Poroka italijanskega prestolonaslednika princa Umberta z belgijsko princezino Marijo Jose se bo vršila 4. novembra.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 20. oktobra. s. Nad Evropo ve-lejo gorki jugozapadni vetrovi. Temperatūra se je povsod dvignila. Vreme ostane spremenljivo. Tudi malo dežja ni izključeno. Napoved: Nekaj hladnejše, toda mila vremena.

† Joško Cvek

Včeraj, okoli petih popoldne, je umrl v Ljubljani ravnatelj pomožnih uradov pri finančni delegaciji, gosp. Joško Cvek. V petek zvečer se je še živahno razgovarjal v naši redakciji o volilnem gibanju naših koroških rojakov, včeraj popoldne pa mu je postalo nenadoma slabo. Legel je v postelji in čez nekaj ur za vedno zatislil svoje oči. Zadela ga je kap. Bolestno bo odjeknila vest ne samo pri nas, ampak še posebno med našimi neodrešenimi brati v Primorju in v tužnem Korotanu, kjer so ga poznali splošno pod imenom »Naš Joško«. Bil je idealen, nesebičen in poštenovalec. Mož dela in ljubezniv družabnik. Odlikovala sta ga silna ljubezen do domovine in trdna vera v končno popolno ujedinjenje našega naroda. Bil je sin priprostitih starišev iz Grahovega na Goriškem. Po končani vojaški službi je stopil v službo finančnega ravnateljstva v Trstu, kjer se je kmalu prišel udeleževati v vseh tamkajšnjih narodnih društvih in je znal s svojo prepričevalno besedo vzbuditi vsakomur vero v bodočnost našega naroda. Leta 1914. se je poročil z Marijo Borovnik, hčerko uglednega slovenskega narodnjaka v Borovljah, Ludvika Borovnika, borovelskega župana za časa slovenske okupacije južne Koroške. Po prevratu se je preselil v Ljubljano, kjer je postal ravnatelj pomožnih uradov finančne delegacije. Zvestemu našemu sotrudniku ohranimo trajen spomin, težko prizadeti rodbini in sorodnikom pa naše najiskrenejše sožalje.

Pogreb ravnatelja Cveka se vrši v ponedeljek ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti.

Težko mi je pisati o njem v trenutku, ko sem zvedel za njegovo nenadno, za vse presenetljivo smrt. Saj smo še včeraj bili skupaj, smo snovali, premišljevali, delali načrte. Danes leži nem na mrtvaškem odru, nas pa se polasča tuga, ker nam je zopet izgubil bojevnika za našo stvar ...

Naš Joško je bil tip narodnega, poštenovalec delavca. Rojen v majhnih razmerah, je živel slabo plačano življenje malega uradnika, a pri tem je imel srce, goreč in veliko. Bil je eden tistih naših malih in ubornih, ki se kljub svojemu socialnemu stališču niso dali potlačiti v svoji narodni zavesti. V bivši Avstriji neizprosno narodnik, ki se ni ustrašil ne besede, ne dejanja, če je bilo treba nastopiti za naše pravo na vročih tržiških tleh, je postal v Jugoslaviji eden najboljših zvestih in gorečih branilcev narodnega edinstva in jugoslovanske ideje. Trpel je fizično s koroški in trpel z rajo v Primorju. Bil je glasnik naše iredenosti, ki je ljubil svoj narod tako, kot jih je le malo še med nami. In radi te vroče ljubezni smo ga imeli radi in smo ga mislili. Koncentriral je svoje delo v »Soči« in v zadnjem času v »Jugoslovanski Matiči«. Sodeloval je pa malone v vseh naših narodnih organizacijah. Poln ognja in iskrenosti je potegnil marsikoga za seboj, ki je bil malodušen. Marljiv kot mravlja je prislil mlane k delu. Dasi včasih oster v kritiki, mu ni mogel vendar nihče odrekati stvarnosti in realnosti.

Bil je poštena in zvesta slovenska duša, ki vidi svoj spas v odrešenju našega naroda. Ko je vriskalo njegovo srce ob spočetju Jugoslavije, so mu tekale solze ob spominu na neodrešeni del naše domovine. In če jočem danes jaz, ko se spominjam zapuščene niške rodbe, me prešinja ta boljša žalost, ker je legel naš Joško v grob, ne da bi čakal onega dne, ki si ga je želel nad vse na svetu, dneva odrešenja naših bratov!

Počivaj v miru, vrli naš sobojevnik, počivaj v prepričanju, da ideji, ki si jih ti zastopal, ne pozabimo!

Dr. Dinko Puc.

Politične beležke

† Nesramen napad na Sokolstvo. Blokaški glavni organ »Hrvat«, ki izhaja v Zagrebu piše: Velešrbska propaganda, ki so jo razvili policaj-sokoli v Sloveniji je po vsej pravici raztogotila trezne ljudi in vsi bratje Slovenci, ki imajo smisel za svobodo in napredek svojega naroda obračajo hrbet policaj-sokolom. V Sloveniji se sicer že širi pokret za ustanovitev Slovenskega Sokolstva, a ovirajo ga le demokratsko-radikalne kurije, ki stoje na čelu JSS in ki nočejo delati za narod temveč proti narodu. Toda te ljudi bodo bratje Slovenci prislili, da poslušajo glas in željo naroda, ako ne izlepa pa izgrda. Prvi pričetek akcije proti lažnemu Jugoslovanskemu Sokolstvu je bojkot tega Sokolstva v sami Ljubljani. Ali voditelji policaj-sokola se za to ne menijo in računajo na svoje policaje, žandarje in vojsko, ki hočejo diktirati svojo velikosrbsko politiko cel Sloveniji ter zahtevajo zato še podpore od vsega slovenskega naroda. Toda Slovenci nočejo več podpirati policaj-sokolov in celo ljubljanski občinski svet je odbil prošnjo za subvencije za zgraditev novega policaj-sokolskega doma v Ljubljani. (Subvencija za katero je prošil Sokol je kakor znano, podajanje stavbnega roka. Op. ur.) Občinski svet je dobro storil, da ni verjel zvočnim frazam policaj-sokolov in da se ni pre-

grešil proti slovenskemu narodu s podporanjem zgradbe novega gnezda velešrbske propagande v Ljubljani ... Duševno sorodstvo med hrvatskimi blokaši in slovenskimi klerikalci je globokelje, nego bi človek mislil.

† Orjuna in Sokolstvo. Zadnja številka Orjune razpravlja o sklepu Sokolskega Saveza z dne 29. septembra, v katerem se prepoveduje članom sokolskih društev nositi poleg sokolskega še kak drug znak. Orjuna piše, da se sklepu ne protivi, češ, da so pravi člani Orjune tudi brez sokolskega znaka dobri Sokoli, kakor so tudi pravi Sokoli dobri nacionalisti — brez orjunškega znaka. Orjuna pri tej priliki prijemlje dr. Vladimira Ravniharja ter dokazuje na kvarnost, ki jo povzroča njegova politika Sokolstvu. Med drugim piše, da je dr. Ravnihar skušal dokazati, da more človek pri sejah starešinstva kot starosta zastopati stališče enotnega jugoslovanskega naroda, v javnosti pa hazardirati s tremi narodi, nacijami itd. To da je kvarno vplivalo na disciplino med članstvom. Orjuna pravi, da noče danes analizirati kristala dr. Ravniharjeve politične značajnosti ter nadaljuje: Vemo in to so vedeli in trdili z nami tudi vsi drugi pošteni Sokoli, da je neomadeževano mesto staroste sokolskega saveza mnogo večja čast, kot pa čast županskega kandidata, in to še — propadlega. Le on sam tega ni hotel videti in je skušal tudi člane starešinstva prepričati, da njegovo politično delovanje ne nasprotuje sokolskim načelom. Ko je priznani sokolski delavec M. Ambrožič v nekem članku Sokolskega glasnika povdarjal, da bi bilo v interesu sokolstva, da se voditelji sokolstva ne vmešavajo v politiko, je dr. Ravnihar zahteval od njega, da mora takoj prinesiti izjavo, da s tem ni mislil njega, ali nekaj podobnega. Ko je pa dobil vtis, da večina članov starešinstva zastopa edino pravilno Ambrožičevo stališče, je odločil to vprašanje, češ, da se bo obravnavalo na prihodnji seji. Do te »prihodnje« seje pa do sedaj še ni prišlo in tudi članj starešinstva molče po pogovoru: Čim bolj se meša ... Enako tej zadevi je ostala v saveznem starešinstvu večno nerešena vloga celjske sokolske župe, ki se je tikala političnega delovanja sokolskega staroste, in sicer vsled tega, ker se je izročila v izjavo niemu samemu. On pa je bil tako sramežljiv, da o sebi samem ni hotel govoriti, ostalo starešinstvo pa je bilo zopet prelojalno. Logično je, da je to nedolžno postopanje vodstva organizacije infiltriralo disciplino navzdol. Tako »Orjuna«, ki izgleda, da je o stvari vrlo dobro poučena. Z ozirom na resnost njene članka, ni dvomiti, da je imela z njegovo priobitvijo lepe namene.

† Težke brige »Sloven. Narod«. V včerajšnji svoji številki kaže »Slov. Narod«, da ga mučijo hude skrbi, ker ga nekateri zagrebški listi dosledno štejejo med glasila slovenske demokratske stranke. »Slov. Narod« pravi, da je iz Zagreba v Ljubljano »takorekoč samo en skok, vendar so zagrebški listi o razmerah pri nas manj poučeni, kakor o odnošajih, recimo, na Poljskih otokih«. »Slov. Narod« je prezrl, da frankovski zagrebški listi njega namenoma potikajo demokratom, ker bi radi JDS diskreditirali. Oni pač vidijo, da ni noben drug list iz Slovenije tako zaspan, zmeden in brez vsake doslednosti kakor »Slov. Narod« in zato ga v svoji zlobnosti odrijejo demokratom.

† Zabrane Stefanovičev kongres. Danes dopoldne bi se imel vršiti v hotelu Tivoli od bivšega glavnega tajnika NRS Stefanoviča sklicani »ustanovni kongres radikalne stranke«, na katerem je nameraval Stefanovič vreči tkzv. akcijski odbor. Toda akcijski odbor ima druga srodstva v rokah in pokrajinska uprava je včeraj kongres kratkomalo prepovedala, češ da Stefanovič ni »legitimiran« ga sklicovati ... Radikalna partija je torej povsem pod varstvom policije. Poroča se nam tudi, da je policija včeraj ustavila Stefanovičev list »Radikal«. Ne vemo, ali tudi to vsled pomanjkanja »legitimacije« ali drugih razlogov.

† Službeni doviti pri NRS. Jadranska banka v svojem glasilu vsak dan daje službene bulletine o stanju obolele tetke NRS. Najmučnejše je, da se ne more konstatirati, kdo je NRS. Eni trdijo, da je to g. Stefanovič in njegova družba, g. Zupančič pa kriči, da sta to on in g. dr. Ažman. V enem pa smo složni vsi. Akcijski odbor namreč proglasa, »da je Stefanovičeva razdiralna akcija v strankinih vrstah v Sloveniji učinkovala jako blagodejno v raziščevalnem smislu.« To pa to, blagodejno je bilo, vsekakor. Prav tako blagodejno upliva poročilo iz Maribora, kjer je bivši pristaš raznih strank dr. Ravnik v nič dejal Marxa, Engelsa, Lassalla, češ da oni niso socialisti. Kaj se, Marx je kapitalist, pravi socialisti so Paču, Pušič in Protić. Pravičen aplavz ni prenehal, dokler g. Ravnik ni obljubil da bo kot dostoj »ščitil interese« delavcev. »Jutranje Novosti« bodoči predpust ne bodo več izhajale, zato so začele že zdaj priobčevati službene doviti pri NRS.

† Socialisti pod krivo palico. Včerajšnja »Zarja« priobčuje članek v opravičilo župana dr. Periča radi kulturnega škandala, ki ga je večina občinskega sveta zagrešila s svojim protisokolskim sklepom. Kot glavni argument da se Sokolu I. ni dovolilo podaljšanje roka za zidanje Doma, navaja »Zarja«, da je bil svet pred tremi leti prodan za 70.000 K, sedaj pa bi občina, če ga dobi nazaj, z njim pridobila vrednost od najmanj poldruga milijona kron. »Zarja« tudi sramežljivo pravi, da ne piše opravičevanja zaradi

tega, »da bi hoteli nasprotovati zgradbi Sokolskega doma, ker smo prepričani, da bi občina nedvomno ne nasprotovala temu, da se zgradi dom na primernem prostoru«. Izgovor gospodov magistratnih rdečkarjev je torej zelo slab in sramota bi bila manjša, če bi o Taboru sploh ničesar ne pisali. Ako bi imeli kaj smisla za resnico in poštenje bi pa morali socialistični generali delavcem povedati, da je ljubljanski župan zlezal pod krivo palico duhovniške stranke. Vsak dan se bolj vidi, da mu je več za županski stolček kot za načela, ki si jih je zapisalo socialistično delavstvo v svoj program. Če bo šlo tako naprej, bo dr. Perič, ko bo zapustil županstvo, že čisto zrel, da gre k frančiškonom za kozla.

† Z notranjo politiko režima je zadovoljen »Slovenski Narod« in ker je on zadovoljen, misli, da je zadovoljna cela država. Zato piše, da je opozicija naperjena samo proti vladinemu zakonodajstvu, nikakor pa ne proti njeni notranji politiki! Tako vara »Slov. Narod« svoje čitatelje, četudi ve da je glavna ost opozicije naperjena proti vladini notranji politiki, ki je partizanska, koruptna in nasilna!

UMETNOSTNA RAZSTAVA

slovenskih in hrvatskih mlajših umetnikov pri Jakopiču je danes zadnji dan odprta. Ne zamudite prilike, da jo posetite. Vodstvo ob 11. uri.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Nedelja, 21.: »Ugrabljeni Sabinke«. (Strize Putjata) Izv.

Ponedeljek, 22.: »Kar hočete«. A. Torek, 23.: Zaprto.

Sreda, 24.: »Danes bomo tihi«. D.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 21.: »Prodana nevesta«. Ljudska predstava.

Ponedeljek, 22.: Zaprto.

Torek, 23.: »Novela od Stance« in »Zapečateni«. F.

Sreda, 24.: »Aida«. B.

Četrtek, 25.: »Nikola Šubic Zrinski«. A.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 21. oktobra: »Rodoljupci«. Izv.

Jadranska straža v Ljubljani je priredila sinoči svojo prvo javno zabavo z naslovom »soareja s plesom«. Dvorana hotela Uniona je bila lepo napolnjena. Po pozdravu predsednika g. dvor. svetnika dr. R. Marna, ki je razložil namen in cilje društva, se je vršil koncert. Absolvirali so ga gg. operna peva Bettete in Šimene s krasnimi samospeli ter šentjakobski talonski orkester z izvajanjem točk Griegovih, Puccinija in Beethovena. Prvi nastop tega orkestra se je izvrstno obnesel; sviranje je zadovoljevalo tudi višje zahteve. Nato se je razvil ples. Priredbe so se udeležili zastopniki češkoslovaške in avstrijske republike, pokrajinske uprave, magistrata, vojaštva, trgov. in obrt. zbornice ter raznih javnih zavodov in narod. društev. Zelo številno so bile zastopane dame, ki so skrbno le za buffet. Prireditve se je vršila v proslavo krsta kraljeviča in je zasirala godba spoštetka državno himno; Dvorana pa je bila okrašena z zelenjem in držav. trobojnicami, na kateri so se svetili grbi JS: v morje potopljeni buzdovani kraljeviča Marka. Prireditve je moralno in umetniško doseglo popoln uspeh.

Dva koncerta Brandi-Ličar v Mariboru. Virtuozinja na gosli gospa Fanika Brandi in pianist g. Ciril Ličar priredita v ponedeljek dne 5. novembra ob pol 11. uri dopoldne v Götzovi dvorani matinee za šolsko mladino vseh mariborskih šol od petega osnovnega šolskega leta navzgor. Za šolski koncert se bo pobirala v šolskih prostorih prostovoljna vstopnina dva dinarja v prid podmladku Rdečega križa. Isti dan ob 20. uri se vrši v Götzovi dvorani zanimiv koncert z izbranim programom istih umetnikov. Javni nameščenec bodo prejeli vstopnice za tretjino običajne cene.

Operna predstava po znanih ljudskih cenah. Nocoj v nedeljo se poje v operi Smetanova »Prodana nevesta«.

Drama uprizori veseloigro »Ugrabljeni Sabinke«, v kateri igra vlogo gledališkega ravnatelja g. Boris Putjata, ki po težki boleznini nastopi prvič zopet na našem odru.

Mestno gledališče v Celju. V nedeljo dne 21. oktobra: »Pri belem konjičku«. Izv. Začetek ob 20. uri.

Spored za klavirski koncert, katerega priredi v ponedeljek dne 22. oktobra 1923. v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani g. Ivan Noč: 1.) Beethoven, Sonata op. 110; a) Moderato cantabile e espressivo, b) Scherzo, c) Adagio, d) Fuga, 2.) Brahms: a) Balada, b) Rapsodija, 3.) Chopin: Sonata v h-molu; a) Allegro maestoso, b) Scherzo, c) Largo, d) Finale, 4.) Chopin: a) Etuda op. 10, št. 11, b) Etuda op. 25, št. 3. 5.) Liszt: a) Gozdno šumenje, b) Balada v h-molu.

Gospod Ivan Noč. V ponedeljek dne 22. oktobra nastopi prikrat pred našim občinstvom kot zrel umetnik pianist g. Ivan Noč. Za svoj prvi nastop si je izbral klavirski repertoar, v katerem prevladuje klasična stran klavirske literature po svojih najboljših predstavnih Beethovenu, Brahmsu, Lisztu in Chopinu. Gospod Noč obvlada svoj instrument popolnoma ter se odlikuje predvsem po velikanski tehniki igranja, katero je marsikateri klavirski strokovnjak pri njem pravi posebno občudoval. Posetnikom matičnih produkcij je ostal gospod Ivan Noč prav gotovo v najlepšem spominu, ko se je celja dvorana divila njegovemu

predstavanju parafaze na motive iz opere »Rigoletto«, katero je pred 8 leti izvajal v Ljubljani. Vsekakor bo po končanih klavirskih študijah njegov uspeh še mnogo veličastnejši in popolnejši. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni.

Sport

Odbor SK. Primorja sporoča članom, da je zavratna bolezen nenadoma ugrabila dobrega prijatelja in zvestega člana ter sostanovitelja SK. Primorje cand. ing. Kazimirja Markona. Danes v nedeljo popoldne ob 16. uri ga spremimo iz mrtvašnice Deželne bolnice k večnemu počitku na pokopališče k Sv. Križu. Ohranimo mu trajen spomin!

S. K. Primorje. Lokal za preoblačenje k današnji prvenstveni tekmi je v gostilni »Reininghaus« na Frankopanski cesti. Vsi igralci prvega moštva imajo biti najkasneje ob 13. v navedenem lokalu. Istočasno ima primesti vsak po eno svojo sliko. Kapetan.

Sela upravnega odbora LNP. se vrši v ponedeljek 22. t. m. ob 20. v Sportni zvezi. — Tajnik.

Prvenstvene nogometne tekme. — Na igrišču Ilirije se nadaljujejo danes prvenstvene tekme. Ob 13.45 igra Primorje in Akademski SK ter ob 15.30 Ilirija in Hermes. Rezervna moštva nastopijo dopoldne in sicer Primorje: Lask ob 9. uri, Ilirija: Hermes ob pol 11. uri. — Tekma Ilirija: Hermes zaključuje jesensko prvenstveno sezono I. razreda v Ljubljani. Hermes bo gotovo napel vse sile, da doseže čim častnejši rezultat. — Tekma Primorje: Lask je za placiranje na prvih mestih prvenstvene tabele ljubljanskega II. razreda največjega pomena. — Običajne klubske proste karte za prvenstvene tekme niso veljavne.

Zagreb: Nogometna tekma Hajduk (Split): Concordia v Zagrebu, ki se je vršila včeraj, je končala 0 : 2 (0 : 0). — Hašk: Hajduk (Sarajevo) 4 : 0.

Gradec: Prvenstvena tekma med Sturmom in F. C. Kapfenbergom je končala z zmago Sturma 4 : 1 (1 : 1).

Objave

× Društvo »Soča« v Ljubljani poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo pogreba nenadoma preminulega, neumornega delavca, vzornega in posnemanja vrednega, idealnega člana in podpredsednika Joška Cveka, ki se bo vršil v ponedeljek popoldne dne 22. oktobra 1923. iz škojfe ulice (Tabor) na pokopališče pri Sv. Križu. — Predsedstvo.

× Začetek predavanj v društvu »Soča«. Kakor v pretekli sezoni, prične tudi letos društvo »Soča« s ciklusom predavanj in sicer se bo vršilo prvo predavanje — zaradi prireditve sportnega društva »Primorje« namesto 3. šele v soboto dne 10. novembra 1923. v salonu pri »Levu«. Z zadoščenjem in ponosom obvešča odbor »Soča« svoje člane in društvo verno občinstvo, da je za tekočo sezono objavilo svoje sodelovanje že zelo številno odličnih predavateljev, katerim bodo brezdvomno sledile še druge, na tem polju priznane osebnosti, s čimur je že vnaprej zagotovljen moralni uspeh teh, občinstvu toliko priljubljenih prireditve.

× Tajnika za Dolenje Posavje (politično okraja Brežice in Krško) išče oblastno načelstvo JDS v Ljubljani. Služba se lahko opravlja tudi samo v nedeljo in ob popoldnevih vseh delavnikov. Plača in potne pristojbine po dogovoru. Prijave do 1. novembra 1923. na tajništvo JDS, Ljubljana, Narodni dom, I. nadst., ki daje tudi podrobnejše informacije.

× Zdravstveni odtsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje natečaj za 10 stipendijalnih mest v šoli za sestre v zavodu za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani. Interesentinje se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

× Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani priredi v nedeljo izlet v Radomlje. Zbirališče pred kavarno »Prešeren« ob 12.30. Odhod točno ob 13. uri. Vabijo se vsi člani, kakor tudi ostali sportniki, da se izleta udeležijo v čim večjem številu.

× Načelstvo zadruge mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani nameraja, da se vrši preiskušnja metarskih vajencev dne 8. novembra ob 8. uri dopoldne v klavirski. Priglasiti se imajo vsi vajenci, ki se podvržejo preiskušnji, pravočasno mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

× Klub plesovodij v Ljubljani javlja, da se je vrnil njegov član iz inozemstva, kjer se je mudil v svrhu proučevanja plesnih novitet La Java, Tango Parisienne, Le Blues, Le nouveau Boston in La Samba, katere bodo v letošnji plesni sezoni v vseh večjih mestih Evrope prevladoval. Vse te plesne so naštdurali klubovi člani ter jih bodo v vseh plesnih šolah enotno poučevali.

× Harley-Davidson zmaga v dirki za prvenstvo Amerike. J. T. Branson prevozi 100 milj. t. j. 160 km 900 m v 1 uri 11 sek., t. j. z povprečno hitrostjo od 160 km 412 m na uro. Istodobno vozi Jim Davis z povprečno hitrostjo 178 km 800 m na uro. Harley-Davidson največja tovarna sveta za motocikle doseže tako dan za dnem nove zmage in svetovne rekorde. Glavno zastopstvo O. Žužek, Sodna ulica 11, telef. 461.

× Plesna šola »Bratstva« se odpre v ponedeljek dne 22. oktobra ob 8. uri zvečer v areni Narodnega doma. Priglasje sprejema tajnik Kravos v Narodnem domu. — Odbor.

× Kr. direktorja šum v Ljubljani prodaja ca. 2000 prn. bukovih polen in ca. 300 prn. okleščkov podelanih in zložnih ob izvornih potih v Ukanci. Notranji Bohinj. Pravilno kolkovane ponudba z 10-odst. vadijem je vložiti do 29. oktobra 1923. popoldne pri Direktorji šum v Ljubljani, Križanke, ki daje vsa natančnejša pojasnila.

× Najdeno. Približno pred 10 dnevi se je našla zlatnina. Dobi se v Kopalniški ulici 8.

Vaclav Skrušny

(Ob dvojnem jubileju.)

Maja 1918. Na jubilejnih slavnostih Narodnega divadla v Pragi. Hkratu na angažmanskih potovanjih križem bivše avstro-ogrske države.

Med vojno je bil umrl v Louis Waldstein, naš gledališki mojster in dekoracijski slikar. Treba mu je bilo najti ob brega, če le možno, še boljše naslednika. Izkazalo pa se je, da moramo končno dobiti strokovnjaka, ki se bo bavil le s slikanjem, a gledališko mojstrstvo naj bi opravljal poseben strokovnjak. Ker treba bo pripraviti več predstav nego pred vojno. In premnogo starih dekoracij je postalo nerabnih.

Pozvedoval sem torej. Rajni Pepik Drvota, ki je poznal po Češkem in Moravskem vsakega, kolikoli uglednega pevca, igralca ali kapelnika, mi je navedel Vaclava Skrušnega. Pripovedoval mi je njegovo umetniško robinzonado ter zaključil: »Sicer pa: Skrušnega dela si lahko ogledate vsak večer na predstavah Vinogradskega mestnega gledališča. — Skrušny je šef slikarne in večina kulisa in dekoracij tega gledališča je izvršena po njegovem čopiču ali pod njegovim nadzorom ter po njegovih skicah.«

Takoj sem mu naročil, naj povabi Skrušnega k »Zlati gosli«. Ker hočem prvo operno sezono otvoriti s »Prodane nevesto«, da po dolgi strašni dobi vojne znova zadoni po našem gledališču kot triumfalna himna prekrasni zbor »Kaj ne bili bi veseli ...«, naj mi Skrušny tudi takoj prinese s seboj skico dekoracij za 1. in 3. dejanje te najpopularnejše slovenske opere.

In Skrušny je skico res prinesel in po nji je naslikal nove dekoracije kot naj prvi gledališki slikar-umetnik. Ostal je pri nas in vsi želimo, da še ostane. Po njegovi iniciativi smo končno dobili specialno gledališko slikarno ob Knafovli ulici, ob slikarni pa so mu iz desk zbrili skromno stanovanje, v katerem živi že peto leto. Rajni Waldstein se je mučil s slikanjem dekoracij večinoma le poleti na odru, kjer je ob električni razsvetljavi trpeli svoje oči, da so mu bile krvavo obrbljene.

Dne 21. t. m. doseže gospod Vaclav Skrušny svoje 50. leto in 35. leto, odkar deluje kot gledališki slikar. Spominjam se ga torej ob dvojnem jubileju. Njegova nepozabna zasluga je, da je naše gledališče — operno in dramsko — končno dobilo opremo, kakršno zahteva umetniški okus in moderna doba, da gledamo pri opernih in dramskih predstavah dekoracije v pravilnem slogu in zares krasno izvedbi.

Opozarjam le na Skrušnega izvrstno slikarsko delo v operah »Rigoletto«, »Tosca«, »Carmen«, »Dallibor«, »Thaïs«, »Cherezada« (balet), »Mefistofeles«, »Lulza«, »Stanace«, »Vrag in Katra«, »Zrinski«, »Aida« in — »Boris Godunov«, na dramske dekoracije v »R. U. R.«, »Azazel« itd. To so kulise in prestavki, slike, portreti i. dr., s kakršnimi se ne more ponašati niti marsikatero veliko, po svetu ugledno gledališče.

Mnogo historičnega znanja najrazličnejših dob in slogov ter mnogo umetniškega okusa se kaže v teh delih. Na našem ozkem in plitkem odru se stavljajo Skrušnemu vsak čas težkoje in zapreke, ki se zde čisto nepremagljive. A mojster jih zmaguje včasih boljše, včasih pa naravnost sijajno. Oglejte si n. pr. 6. sliko v »Aidi«! Ali 5. ali 1. in priznate, da je Skrušny moč na svojem mestu.

Narodil se je Skrušny 21. oktobra leta 1878. v vasi Rejkovici na Češkem; osnovne in meščanske šole je dovršil v Pragi ter nato praktičiral v slikarskem ateljeju Narodnega divadla pri slikarju Rob. Holzerju. Obenem je obiskal Umetniško obrtno šolo. Po petih letih je postal samostojen gledališki slikar. Slikal je v praški Divadlo Variété in po dveh letih odšel peš na Dunaj, kjer je slikal pr. znamenitem mojstru Kautzku leto dni. Nato se je vrnil v Prago in slikal dekoracije za skoraj vsa predmestna gledališča. Leta 1898. je bil pozvan v Rusijo na Kavkaz k carski operi v Tiflisu. Tam je ostal celih osem let. Zaradi ondi nastalih nemirov se je vrnil v domovino in let 1907. sprejel mesto šefa v ateljeju Vinogradskega gledališča. Po preteku dveh letih let je končno sprejel našo ponudbo in je od leta 1918. doslej naš dekoracijski slikar ter šef gledališke slikarne.

Tekom 35letnega svojega umetnega delovanja je opremil številne opernih in dramskih del doma in med Slovani. Svoja jubileja praznuje kot odličan član Slovenskega narodnega gledališča. Kot ugleden, agilen in vedno iniciativen Čehoslovak je tudi cenjen član ljubljanske »Čehoslov. obce« in »Jugosl. č. sl. lige«.

Ko sem ga posetil, da mu čestitam jubileju kot prvi njegov slovenski gledališki upravnik in sokrivec, da se je usdrul v Ljubljani, mi je dejal: »Mouh odkryto fci, že citim se z dneš jako doma, a díky svému zdrav. teším se, že budu moci i nadale svy. zkušenostmi a práci prospeti našemu N. rodnému divadlu.«

Fr. Govek

Krst našega prestolonaslednika

JOZA BEKS:

Kraljevskemu detetu

1.
Kaj zbrta Donava vod
od juga, severa in od zapada,
so dunes šle na božjo pot z gor
v prestolico kraljevskega Beograda. —

Na božjo pot? — Čemu, kakó?
Očetu nji vrelce
prestregli so junaki v čaše zlata,
povzpeli se na iskro belce,
v dalj svignili, da svate
bi počastili
in Sina s čudežno vod
za krst obliži. —

in pravijo, da tudi Jadrán
svoj blagoslov za krst je dal,
in da celó z iztoka Jordan
za slavlje zvrhal je bokal.

In da od vseh rek,
kar s snežnih jim planin gre teč,
kar jih napaja sveto prst,
kar osvčuje naše jli grobove —
le Soča se edina ne odzove
in da le nje ne bo na krst.

Kako bi Soča klicu se odzvala,
je je junakov zval se ni nihče,
je stisnjena v verigah mré,
kako svobódi naj bi kumovala? —
Zajeda v breg se, tiha, grenka — —

2.
Ej, zlati čas zori, ko dozori,
boš, Soča, zopet naša, čista,
vsa brhka kot izpod planin mladenka
in tista
kakor prejšnje dni.

Ta, ki Ga danes svet krst v Ključarja —
Skaldra — Petra Silnega pretvarja,
z Očetom bo, Sokolom, Sokolč,
razdobil skale, ki lemljó nam raj,
v pepel in v prah in v prazen nič;
čistudi zemlji zgrudi se tečaj,
odpri zakletí dvor bo na stečaj,
da vanj bo lila luč za vekomaj. —

Mi tu, tam vi, ko pride čas:
O, stali bomo — Jozue ob polidneva
najvišjem solncu — za Obema!
In naj do vseh peklóv odmeva
udarcev skupnih lesni drži,
če volja trdna družji nas,
slavili bomo drug, nov krst,
ki boš mu, Soča, kumovala,
vsa preroljena, mlada, zala —
s teboj Gorica in ti, Trst! —

Krstne svečanosti

Z največje svečanosti se vrši danes ob 11. dopoldne v kapeli kraljevskega dvora krst našega prestolonaslednika. Prisostvujejo mu kraljevski stariši, ded in babica romunska kralj in kraljica, vsa romunska doma Karagjorgjevičeva izjemši prince Gjorgja, ki je iz zdravstvenih razlogov odšel v Pariz, grški dvor, posebni odposlanci prijateljskih držav, vsi ministri, predsedništvo parlamenta, vsi diplomati, poveljniki naše vojske in drugi odličniki. Boter našemu prestolonasledniku je angleški kralj, katerega zastopa njegov sin princ York s sorodno vojvodinjo Yorško.

Beograd je že od večera, ko so prihajali visoki gostje, ves v zastavah. Danes na vse zgodaj zjutraj se razporedi po Terazijah vojska z godbami na čelu. Artiljerija je na Kalimegdanu postavila topove, ki bodo zagrmeli v trenutku, ko dobi bodoči kralj Jugoslavije svoje ime. Spodaj na Savi in Donavi so zbrani naši monitorji vsi v zastavah. Poleg njih je vsidran angleški Glooworm ter podonavska flotila kraljevine Romunije. Vse ladje so krasno okinčane. Tudi z njih bodo ob 11. grmeli topovi.

V parku med obema palačama kraljevskega gradu, med »novim« dvorom

(kjer stanuje kraljevska rodbina) in »starem« dvorom, kjer se nahajata kapela in velika avdijska dvorana, je postavljena kraljevska garda z godbo.

Točno pet minut pred enajsto uro se podasta kralj in kraljica na čelu vseh gostov iz novega v stari dvorec. Ob 11. pripelje za njimi kraljeva gala kočija do jli, ki drži v naročju malega prestolonaslednika. Godba kraljevske garde zaigra državno himno in vse vojaštvo odda čast svojemu bodočemu vrhovnemu poveljniku. Na stopnišču starega dvora sprejmejo kraljevo dete vojvoda Stepan Stepanovič, komandant mornarice admiral Dragutin Prica ter invalid polkovnik Aleksander Maralič. Invalid vzame dete v svoje naročje in spremlja od obeh predstavnikov naše oborožene sile na kopnem in na morju ga ponese do vrat kapelice, kjer ga vzameta babica kraljica Marija romunska in kum vojvoda York ter neseta pred oltar medtem ko poje cerkveni zbor »Spasi gospodi ljudi Tvoja...«

Ceremonijo krsta vrši pravoslavni patrijarh Dimitrije ob asistenci štirih metropolitov ter beograjskega in dvorskega župnika. Romunska kraljica in teta velika kneginja Jelena razvijeta dete, ki ga vzame kum vojvoda York, kateri na vprašanje patrijarha izreče ime, na katero naj bo dete krščeno. Patrijarh pomazili krščena s sv. oljem

ter ga trikrat potopi v krstno banjo, govoreč: »Kreštajetja rab Božji...« u imje oca in sina i svjatoga duha, amin.« V tem trenutku zaigrajo vojaške godbe pred dvorom državno himno, topovi zagrmijo. Po krstu vzame dete v svoje roke zopet romunska kraljica, patrijarh položi nanj »krstnico« ter blagoslovi zlato verižico, ki jo babica obesi detetu okoli vratu. Nato otroka zopet obetejo, kum ga vzame v naročje ter v spremstvu duhovništva ponese okrog oltarja. Po zaključnem blagoslovu je krstna ceremonija končana.

Sledi prva svečana molitev za prestolonaslednika. Kralj očee vzame svojega sina na roke, poleg njega stoji kraljica mati. Prvi diljak zapoje k Bogu, da podeli kralju, kraljici, prestolonasledniku in njegovemu kumu milost, mir, modrost in spas, iz zbora pa zadonijo svečani akordi »Mnogaja ljeta«, katerim sledi Bože pravde, Lepa naša domovina in Naprej zastava slave.

Kralj pristopi vojvodi Stepanoviču ter mu položi kraljeviča v naročje. Zastopniki vojske odnesejo dete na voz, ki se vrne med sviranjem državne himne v novi dvor.

Medtem je patrijarh čestital kralju in kraljici, ki skupaj z romunskim kraljem in kraljico, botrom vojvodo Yorškim in dvorskim župnikom podpisata akt o izvršenem krstu.

V istem redu se nato vrnejo gosti v novi dvor.

Ob 13. je v starem dvoru gala - dejeuner. Ob 20. se vrši intimen rodbinski dinér, ob 23. pa galakonzert v veliki avdijski dvorani starega dvora.

Kraljestvo mode

Zakaj se oblačiš?

Zaradi mraza, vročine, prahu, blata in tudi zaradi lepote. Gotovo je, da ima obleka deloma svoj izvor tudi v nakitu in da obleka še dandanes človeku služi v to, da predstavlja svoje telo v ugodnejši luči. Ze divjak, ki hodi gol, zakriva gotove dele telesa, ki jih ne smatra za lepe. Ako bi obleka ne imela tudi estetskega namena, bi bila zelo primitivna in enolična. Različnost okusov je ustvarila različnosti v obleki. Vsaki kraj ali vsak narod je imel drugačen čut za lepoto obleke. Tako so nastale narodne noše. Se-le vplivi mest, zlasti Pariza, Londona in Dunaja so uvajali in končno uvedli enotnost obleke med civiliziranci. Tako je nastala moda, ki ima mednarodno veljavo. Poleg svojih glavnih namenov ima obleka še dandanes lepoto svrha. Lepota pa se izraža v tvarini in v kroju. Neka dama nam piše:

Angležinja, ki je mnogo potovala, mi je rekla:

»Čudim se, da se ljudje po večini napravljajo in dišijo v prvi vrsti le za širši zunanji svet. Pri nas na Angleškem se v glavnem in v prvi vrsti oblačimo in lepšamo za najbližje sorce: za moža, sorodnike... v poslednji vrsti šele za vse ostale...« A pri nas? Po mnogih naših obiteljih mislijo, da je za dom in sorce vse dobro, samo da so na cesti in v družbi lepi. Doma so neumiti, nepočesani, umazani, raztrgani, ogoljeni in zašepani ter v razhojenih copatah — zunaj pa hodijo v laku, čipkah, krznu in svili. Zunanji huj! — doma fuji! — Kdaj se udomačita kultura in civilizacija tudi po vseh naših domih? — Kdaj začno povsod razmišljati o tem: čemu se oblačiš?

Na naslov nemodnega moža modne dame

Prijatelj, zahvaliti se moram za Vašo pozornost, ki jo izkazuje s svojim ostrim svinčnikom meni ter časovnim in družabnim zahtevam, ki tvorijo slučajno velik del mojega zanimanja. S temi zahtevami se bavim deloma teoretično, deloma praktično. Pravite, da me hočete kot damo dobrega okusa nekaj vprašati,

o čemer že vnaprej veste, da se bova sporekla. Nič tega in čemu tudi! Mirno Vam hočem odgovoriti.

Predvsem bi se drznila dvomiti, da ste li res mož modne dame, te pri nas nekako odvrtno označbe, pred katero vztrepetu, deloma upravičeno, deloma neupravičeno, možniček skoroda vsakega zakonskega moža. Ako bi bili resnično mož tako zvane »modne dame«, bi Vam ne bilo treba staviti tako začudenih in ogorčenih vprašanj.

Modna dama je lahko mnogokatera ženska. Modnost ni privilegij bogatink ali zapravljk. Vsaka ženska, ki ima čut estetike in lepote, ki ima razumevanje časa, zdrav preudarek in ki žame štediti s časom, denarjem in materialom in ki pozna pravilno nego telesa, vsaka taka ženska je modna dama. Povdarjam pa, da mora biti kalpada vsaki ženski prvo in najvažnejše njena dolžnost, pa bodi si gospodinjstvo, vzgoja ali poklic. Drugo, isto tako važno pa je njena oseba. Samo da mora biti to v pravem medsebojnem razmerju.

Resnično, ni malenkost, opravljati veliko in mnogobrojnega dela. Toda ženska mora znati gospodinjiti tudi s svojim časom. Zapravljkica časa je pač tudi zapravljavka denarja. Znati torej treba izbiti iz majhnega možnička pravočasno zadostnih sredstev za potrebne reči. Kakor mož, mora tudi žena delati s proračunom. Kolikor pa je dolžna domači hiši in družini, prav toliko je dolžna zunaj sebi, možu in družbi. Torej eno in drugo in eno z drugim. Vaša puščica, ki je švignila iz vzdihla: kakšna je današnja mladina! se končuje »seveda če je mati modna dama...« Hoteli ste pač postaviti »je deca nevgojena in pokvarjena«. Na to ste prešli že možki odgovor gospoda M. M. Dobri vzgoji je temelj le inteligenca duha in kultura srca — žene in matere.

Po mojem mnenju zagreši pri vzgoji dece lahko vse isto modna, kar zagrešuje nemodna dama, ako nima nobena omenjene kulture in inteligence. Vsaka ženska je lahko modna dama in obenem najboljša gospodinja in najskrbnejša žena in mati. Prepričana sem, da mi pri-

trjuje nebroj naših vrlih gospa in gospodičen.

Da se dotaknem še števila garderobnih komadov. Bogatinka lahko razpolaga s štirimi ali šestimi plašči, z istotakim številom kostumov in toalet ter z vseni drobnimi potrebščinami. Dami skromnejših razmer pa tudi zadostuje četrtna teh stvari in lahko vkljub temu velja za modno damo.

Imam prijateljico, čije večerni plašč izgleda kakor pariški model. A čuite, pred šestimi leti je bil ukrojen iz štiri-deset let starega krila njene matere! Ukrojen pa je bil tako, da ga nosi sedaj že šest let. Samo vsako drugo leto se nekoliko premodernizira, a je videti vedno uprav razkošno moderen.

Na isti način se lahko nosijo in pri-relajo vse ostale toalete. Gotovo je, da taka modna dama ni nikomur v pogubo. Vam in vsem drugim sovražnikom mode ponavljam nasvet: karkoli kupujete, pa bodite veliki ali malo, vedno izbirajte pristno in dobro kvaliteto! Izvršitev pa naročajte pri priznanem strokovnjaku, pa bo vse dolgo lepo in moderno.

Ginljive storilce o nekdanjih ubogih šviljah, ki si znajo danes tako pomagati, da se vozijo v avtomobilih, pa so še vedno primerne le za deca. V kolikor je namreč meni znano, Ljubljana še ni teren, kjer bi se modni činitelji mogli voziti v avtomobilih, pač pa tekajo peš, kakor Vi in Vaša gospa.

Zdraviti!

Vaša

Novska.

Plesi v letošnji sezoni

Dočim se plesna sezija pri nas šele pričinja, oziroma se vrše šele predpriprave za njo, je po velikih kulturnih centrih že v polnem teku. Velika mesta skoro niti prenehala niso s svojimi »Pive o'clock«, »souper dansanti« in drugimi prireditvami, katerih glavni smoter je ples. Značilno za letošnje plesno sezijo je to, da ne prinaša v glasbi, torej v ritmu, niti ene novosti. Pač pa je v mnogem spremenila formo plesa. Zadnja ritmična novost je torej še vedno »fox-trott« tempo, ki je pa nastopil svojo zmogoslavno pot že leta 1916. Težnja po novem ritmu je torej razumljiva — toda nikjer ni komponista, ki bi utegnil prodreti s svojo originalnostjo. Za letos torej novega ritma ne bo, mogoče pa ga dobimo v prihodnji plesni seziji. Francoska tovarna gramofonov »Spione« je namreč radi svoje težnje po senzaciji poslala na vzhodno-azijsko otočje posebno ekspedicijo. Ta ima navodilo, da najde tam v Evropi dosedaj še neuporabljen ritem. Ker bo famozna ekspedicija ritem nedvomno našla, bomo pač že prihodnje leto oponašali pri plesu dosedaj neznane eksotične kanibale. Vsekakor se vračamo nazaj k primitivizmu.

Kakor vedno, prihajajo tudi letošnje plesne novitete iz Pariza. To mesto fun-gira še vedno kot nekaka kristalizacijska točka vsestranske mode. Šele od tu more nastopiti noviteta svojo zmogoslavno, časih pa tudi svojo zadnjo pot po Evropi. Nove plesne fame so: »La Java« (Java), »Tango Parisienne«, »Les Blues«, »Le nouveau Boston« in »Shimmy-Blues«. Kongres plesnih učiteljev v Parizu, ki do-loča vsakoletne modne plesu, pa polaga vsem plesalcem na srce, da izvajajo na-vedene plesu kolikor le mogoče diskretno in enostavno.

»La Java« ima tričetrtinski takt, ki spo-minja na nekdanjo mazurko ali sarabando. Izvaja se s Shimmy-korakom v raz-nih varijacijah. Kot prva je plesala ta ples znana pariška plesalka Mistinquet v Casino de Paris — in sicer v original-nih apaskih oblekah. Šele po njenih uspe-hih je bil ples prirejen za salon in družbo. Ter radi svoje enostavnosti postal zelo priljubljen.

»Tango Parisien«, živahnejši od »Tango Milonga«, zahteva od plesalca precejšno izurjenost in dobro obvladanje Tango-ritma. Komplikiran pri tem plesu je »croi-sement« katerega izvaja v promeni le-va in v levo stran desna noga.

»Les Blues« — obstoja prvič iz »pro-menade« (la marche) pri kateri je korak dolg, podoben drsalnemu koraku, tako da

pride podplat pred peto na tla, drugič iz »Chassé« — enostavno stranskega pre-stopanja — nog brez drsanja in tretjič iz »Plié« — lahkega guganja na obeh no-gah. Iz teh glavnih korakov nastane vr-sta varijacij in prehodov od katerih je zlasti učinkovit ohrad — ne da bi se z nogami količjak prestopilo iz pozicije. »Le nouveau Boston« — je le poenostav-ljenje lanskega plesa te vrste. Kor-aken v promenadi so nekoliko daljši. — »Shimmy-Blues« je »Blues«, pomešan s koraki Shimmyja. Razen teh plesov se uva-ja še »La Samba«, čigar domovina je španska južna Amerika. Podoben je nekdanjemu »Maximu«. Njegova eksisten-ća pa ni osigurana — dosedaj se plesa-le na Holandskem, Danskem in v Švici.

Drugače so bili navedeni plesi sprejeti povsod z navdušenjem. Že pol Dunaja in gotovo že cela Praga plešeta ples »Java«. Le Nemčija svari pred temi novotarijami — to pa iz stare mržnje do vsega kar prihaja iz Pariza — in ponuja mesto njih stare nemške plesu, zlasti nemški valček. Toda tudi Nemčija se ne bo mogla zopet-staviti modli.

Da Ljubljana ne bo zaostala za Duna-jem in Parizom je umevno. Naša plesna publika se že pridno vadi, da bo pokazala svojo naprednost tudi na tem polju — kjer je doslej zaostajala za Zagrebom in Beogradom.

V. Viček.

Moški in ženska

Moški — bodisi mož, bodisi ljubimec — je povsem sličen davkarji. Čim bolj od-kritosrčno fatira davčni obvezanec svoja dohodke, tem manje mu verjame davka-rija; čim več ji priznaš, tem več hoče še zvedeti, tem sumljivejši postajaš. Kril božji!

Ženska — bodisi žena, bodisi ljubica — je povsem sličen davkoplačevalcu. Čim odkritejša je, tem manje ji mož ali lju-bimec zaupa in verjame; čim bolj se mu izdaja, tem več še hoče zvedeti. Dvakrat kril božji!

A zakaj? Neka dama, ki ima z mo-skimi slabe izkušnje, je dejala: »Pač za-to, ker možki žensko odkritosrčnost zani-kuje. A čemu jo zanikuje? Zato ker sam ni odkrit. Wie der Scheim itd. Najčesča so možka doživlja prepovedana in greš-na; možki ne more misliti, da bi bila ženska brez sličnih doživljaj!...«

Resnično. V mnogih primerih. A zgodi-se — često, prečesto! — da so ženska doživlja še zanimivejša. Toda ostanejo tajna... včasih predolgo... In potem trikrat vsi božji krilji!

Zato je prav in na vse plati koristno, da možki in ženska ostaneta, kakoršna sta: on sličen davkarji, ona davkoplačo-valcu. Mar ne?

20% popusta
v kmetijski trgovini
Fran Lukic
Ljubljana, Pred stolpi št. 19.
Moške ženske suknje,
površniki in sakoskine
trikotila. 6407

PO ČU

dovito nizkih
cenah kupite
letos

volneno blago

za ženske in
sukno za moške
obleke, kakor
tudi vse drugo

manufakturno robo v veletrgovini

R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-

cene. Radi splošnega pomanjkanja

denarja treba povsod štediti ter je

dolžnost vsakega, da se pelje v

Celje in poskusi enkrat kupiti v

vletrgovini R. Stermecki. 190

22
Jean de la
Lucifer
fantastičen roman
o časih delih

Prazna soba; majhna shramba pod zemljo, v njej dva in premog in dva zaboja šampanja v steklenicah, elcu od teh je bil že nažet; dalje kuhinja, opremljena z najpotrebnejšimi stvarmi; udobna jedilnica; hodnik; ki voli od vrat pa do stopnic v ozadju: to so, evo, prostori v pritličju. Živoga bitja pa ni nikjer. Vsi prostori so bili na moč snažni in skoro brez prahu in Sainclair je dobil vtis, da se v tej hiši pu-rosto kretajo ljudje.

V prvem nadstropju so bila, kakor je Nyctalope že prej videl, tri vrata. Ena so bila odprta: ona, ki so vodila v neznančovo sobo, kjer je bil zrlaj tudi Corsat. Skozi druga vrata na isti, desni strani hodnika pa pride Sainclair v malo sobico, opremljeno z udobno posteljo, s toaletno mizico in amoro polno moške obleke: klobukov, čevljev in perila, vse brez vsake zna-ke, brez inicijalk. Krasna preproga je bila pogrnjena po tleh in veliko bru-šeno zrcalo iz najboljega stekla je dajalo sobi značaj bogastva; okno je bilo zagrnjeno s dvojnim zagrinjalom, nad vrati pa je visela velika modra žametasta zavesa. Stena so bile pokrite

z modrim, ne baš neokusno poslika-nim platom.

Sainclair si hitro vse ogleda, potem zaklene duri in se nameri proti tretjim vratom, na nasproti strani hodnika.

Toda brž se prepriča, da mizen iz-med ključev, ki jih je vzel z nože, ne odklene. Tudi je bila ključavnica tako čudna, da bi je niti z vitrihom ne odprl.

»Treba bo ključavnico izrezati,« si pravi Sainclair.

Ni hotel izpraševati ujetnika o stva-reh, ki jih lahko sam, četudi morda s težavo, razreši. Zato se vrne h Cor-satu in mu lakonično ukaže:

»Zagol«

Burgundec je držal v desnici široko bodalo z ostro nabrušeno konico. Z levice seže v torbo, ki mu je visela preko rame in vzame iz nje mal ploščat instrument, povsem sličen kakemu foto-grafskemu aparatu.

Sainclair vtakne browning v žep in se vrne s tem aparatom k za-kljenjenim vratom. Nato se začne ukvarjati z gumbi na stroju, ki ga prisloni s široko stranjo na vrata v vi-šini ključavnice kakih deset centi-

metrov od podboja. Takoj se začuje tiho, komaj slišno, ostro šumenje, ko-jega ritem postaja vedno daljši. In od časa do časa premika Nyctalope apa-rat, za katerim nastaja do dva mili-metra široka, vedno daljša reža. V stroju je bila namreč mehanična žaga na električni pogon, elektriko pa je proizvajal mal akumulator do tedaj še nepoznane visoke kapacitete, ki je bil vdelan v stroj.

Čitatelj je brez dvoma že uganil, kako je hotel Sainclair odpreti vrata: izžagati oni del vrat, na katerem je pritrjena ključavnica, in vrata se po-tem brez vsake težave odpro. Toda Sainclair je bil tudi previden in slutil je za temi tako skrivnostno zatvorje-nimi vrati zvijačo. Zato se tudi takoj, ko sune vrata z nogo, da se odpro na stežaj, skloni...

Strel, hip za njim drugi!...

»Corsat!« zavpije Sainclair, »ne vznemirjaj se in ostani v sobi! Ni nič hudega! Automatična pištola se je sprožila, ko sem odprl vrata! Zdi se mi, da mora pasti še en strel!«

»Razumem,« odgovori Corsat.

Malo svetlobe, ki je prihajala od strani iz one sobe, kjer je Corsat stra-žil ujetnika, je le za silo razsvetlilo prag v pravkar odprti tretji sobi. Toda — naj povemo za vselej, in ti, čitatelj, ne pozabi tega nikdar — za

Jean Sainclairja, nazvanega baš vsled te njegove čudovite lastnosti Nyctalope, teme sploh ni bilo in v temi, za druge ljudi popolnoma neprodorni, je on videl in razločil kakor navaden zemljan v zgodnjem mraku! In Sainclair, kojega previdnost in razum sta mu kazala pot v hrabrosti in blazni smelosti kakor kaže volja pot sre-u zaslepljenemu od ljubezni in strasti — Sainclair potrpežljivo čaka sklonjen na kolena, pred vrati in strmi in čaka...

Kaj čaka?

Tretjega strela.

In ne čaka dolgo, ko poeti tudi tretji strel v mnogo večjem razdobju kakor drugi za prvim. Tudi to vražje ne-varno zvijačo je slutil Sainclair in pre-vidnost mu je rešila trikrat življenje. Krogle so se zapičile vse tri v na-sprotno steno.

A Sainclair ne vstopi. Verjetno je bilo sicer, da so se nevarnosti sobe s tremi strelji že izčrpale, vendar si Sainclair natančno prevo gleda vso sobo, predno vstopi s svojim neslišnim re-volverjem v roki. Aparat, ki mu je pomagal otvoriti vrata, položil na tla.

»Nikogar!« mrmra med zobmi, »vse prazno.«

Kljub temu ne odloži orožja; kajti ona omara za knjige, tam ob desni steni se mu zdi nekam sumljiva: tole

visoko in široko zrcalo na levi nad tem-le divanom, kdo ve? In ta raz-uzdane slike, obešene po stenah, bog-zna, kaj se skriva pod njimi. Da, še celo knjigam v oni stekleni omari nič prav ne zaupa...

Nasproti divana, desno od kamina — omara za knjige je na levi kamina — stoji velika zelo lepa omara s tremi zrcali, ki zakriva skoro celo desno steno. Tri ključavnice so na njej, krasno izdelane iz bakra in fino cize-lirane. Sainclair odpre srednja vrata — ključki so tičali v ključavnicah — ženski nakit. V nos mu takoj udari močan, oster, omamljiv, a kljub temu sla-dek vonj po parfemu, kakršnega ne rabijo navadno svetske dame, po-gosto pa bogate kurtizane, ki se ne boje migrene.

»Hm, hm,« skomigne Sainclair z ra-menj in zapre ta del omare. »Zašel sem brez dvoma v budoar našega peklen-skega sladostrastnika...«

Mehanično odpre drugi stranski pre-dal. In skoro ga vrže nazaj.

»Oho! to pa ni tako nedolžno! Naš pohotnež ne muči samo z invulzacijo, ampak se poslužuje tudi bolj neposred-nih sredstev! Bogme kakor španski in-kvizitorji! To mi boš še posebe pla-čal, kadar te dobim...!«

(Dalje prihodnj.)

Za čevlarsko delavnico
z nad 50 delavcev
se išče
prvorazredni strokovni
poslovodja.

5476 Služba stalna.
Ponudbe z dokumenti je poslati na naslov:
Poštanski broj 322, Beograd.

Proda se:
Omara - Teški voz za par
konj - Ročni mlin za mletje
zrna - 4 karnise - Kom-
pletna konjska oprema -
Teške sani - Umi-
valnik - Stara, dobro ohran-
jena vijolina - 3 dobro
ohranjene moške obleke -
Moška suknja - Krasen
stavbeni prostor ob želez-
nici, 10 minut od postaje,
ki meri 15 x 68 m² - Odda
se tudi dobro urejena mes-
nica na zelo prometnem
kraju pod zelo ugodnimi
pogoji. - Pojasnila daje
lastnica omenjenega v La-
škem, Romes. 5389

**Prostovoljna
javna dražba
premičnin.**
V nedeljo dne 21. okto-
bra 1923 se bo v Ljubljani,
Gruberjevo nabrežje h. št. 16,
ob 1. uri popoldne nadalje-
vala prodaja razne sobne
in kuhinjske opreme: kom-
pletna spalnica, jedilnica,
mize, stoli, lonci, divani,
stenska ura, šivalni stroj,
svetiljke, karnise, banja,
umivalniki, zagrinjala, zidan
štedilnik, šipe itd. 5490
Kupci se vljudno vabijo.

Najboljši premog, drva in oglje
kupite najceneje pri
Družbi ILIRIJA, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. - Tel. 220.

Voščeni papir
za vse razmnoževalne aparate
THE REX Co., Ljubljana
117

Naročajte „Jutro“!

†
Prostovoljno gasilno društvo
v Hrastniku naznanja tužno vest, da
je njega načelnik in častni član, gosp.

Jože Dolinšek
posestnik, gostilničar in čevlarski mojster
danes dne 19. t. m. po dolgi, mučni
bolezni za vedno zaspal.
Pogreb se vrši v nedeljo 21. okt.
ob pol 10. uri iz hiše žalosti na dol-
sko pokopališče.
Naj v miru počiva! 5520
V Hrastniku, 19. oktobra 1923.

Brez posebnega obvestila.
†
Potrtega sroa naznanjamo, da je naš
dragi oče, stari oče, brat, stric in tast,
gospod
Jože Dolinšek
posestnik, gostilničar, čevlarski mojster itd.
danes dne 19. oktobra ob 1/2. uri zjutraj
po daljši mučni bolezni, previden s sv. sa-
kramenti, mirno preminul.
Pogreb bo v nedeljo 21. t. m. ob 1/2. 10.
uri iz hiše žalosti na pokopališče na dol.
Maša za dušnico se bo brala v pone-
deljek v farni cerkvi na Dolu.
Rajnega priporočamo v blag spomin
in molitev.
Na Brncl pri Hrastniku, 19. oktobra 1923.
5521 **Žalujoči ostali.**

Društvo „SOČA“ v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njen
ustanovitelj in neumorno delavni podpredsednik, gospod

Joško Cvek

ravnatelj pomožnih uradov pri delegaciji ministr-
stva financ v Ljubljani,

dne 20. oktobra 1923 nenadoma preminul.
Blagemu nenadomestljivemu pokojnemu podpredsedniku ohra-
nimo trajen spomin.
V Ljubljani, dne 20. oktobra 1923.

DRUŠTVO „SOČA“ V LJUBLJANI IN NJENE PODRUŽNICE
V BOH. BISTRICI, JESENICAH, NOVEM MESTU IN CELJU.

†
Javljamo vsem tovarišem in prijateljem, da je
po kratki in mučni bolezni preminul v cvetu mla-
dosti naš mili tovariš

Miro Markon

stud. techn.

Pogreb se vrši v nedeljo dne 21. t. m. ob 16. uri
iz deželne bolnice.

ODBOR
Kluba jug. napr. akad. iz Italije
v Ljubljani.

5586

Brez posebnih obvestil.

Stria od nelzmerne bolesi javljava v svojem imenu kakor tudi v
imenu rodbine Borovnik, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da
nas je naš nadvse dobri soprog in očka, gospod

Joško Cvek

ravnatelj pomožnih uradov delegacije ministrstva
financ v Ljubljani,

v soboto ob 17. uri po kratki bolezni v najlepši moški dobi zapustil za
vedno.

Pogreb nepozabnega se vrši v ponedeljek, 22. t. m., ob pol 16. iz
bliše žalosti v Škofji ulici 12 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 20. oktobra 1923.

**Žalujoča soproga Marija Cvek
in sinček Stanko**

ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam iskrali
tako prisrčno in tolažilno sočutje povodom prerane izgube našega

Ivana Bartola

učitelja

se tem pótem iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo dolgujemo
čast. duhovščini, posebej pa š. g. kaplanu Dovcu, vsemu učiteljskemu
Kočevskega okraja, okr. šol. nadzorniku g. Jos. Novaku, predsedniku
učiteljskega društva gosp. ravnatelju Ant. Mervicu in zastopnikom
učiteljskega društva ter Sokola iz Curomlja. Se posebej iskrena
zahvala gg. govornikom nadučitelju M. Vrbiču, nadučitelju F. Wi-
geletu in učitelju St. Mravljetu za krasno nagrobne govore, tako
tudi perskemu zboru pod vodstvom g. Viktorja Kovača za ganljive
žalostinke. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetk, šolski
mladina, deputaciji Sokola iz Sodražice in sploh vsem, ki so ga s
tako veliko ljubeznijo in sočuvstvom spremenili na njegovi
zadnji poti.

Zamostec pri Sodražici, dne 17. oktobra 1923.

5581

Rodbina Bartol.

PAVEL ŠIMENC

pokopališki vrtnar
pri Sv. Križu pri Ljubljani

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko zalogo lepih **KRIZANTEM** v
raznih barvah, kakor tudi velikocvetne **krizanteme**. Prevzame popravila
in popravilo grobov s cveticami, se priporoča za izdelovanje nagrobnih
vencev, šopkov, kakor tudi različnih **aražmajev** po zmernih cenah.
Naročila se sprejemajo, tudi vsak dopoldan na trgu, prva
stojnica od „Impepa“. 5496

Naznanilo.

8774

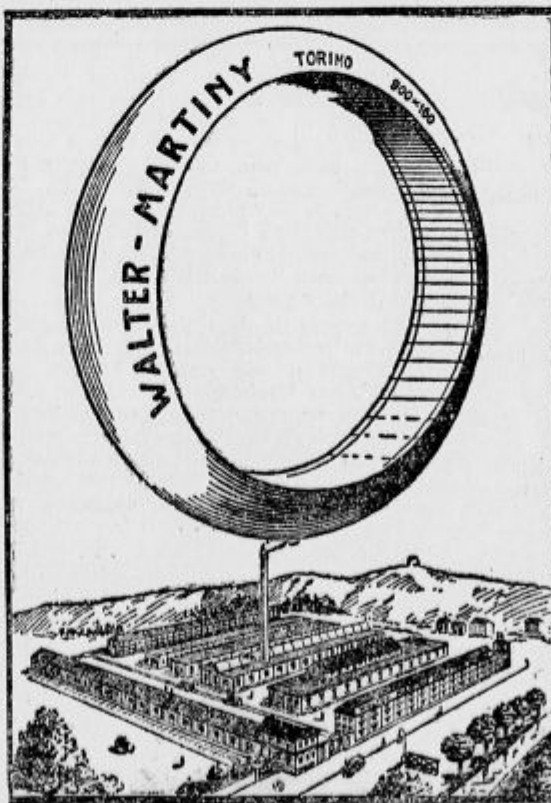
Vljudno naznanim, da do preselitve v novi lokal, v
Šelenburgovo ulico 1, sprejemam vsa naročila za
čevlje po meri in popravila vsake vrste, akoravno čevlji niso
kupljeni ali izdelani pri meni, v provizoričnih prostorih na
Poljanskem nasipu 40, II. nadstropje (stara
cukrarna), kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

Franc Szantner

specialist
za ortopedična in anato-
mična obuvanja in
trgovca s čevlji

LJUBLJANA

„Svetla“

Telefon št. 588 d. d. Telefon št. 588

Ljubljana

CENTRALA:

RIMSKA CESTA št. 2 HILSERJEVA UL. št. 5

PODRUŽNICE:

DUNAJSKA CESTA št. 20 MESTNI TRG št. 25

Maribor Zagreb Beograd

Tovarniška zaloga polnogumijastih obročev,
pneumatike in vsake vrste tehniških gumijevih cevi,
auto-delov in vsakovrstnega auto-materijala.

Na razpolago
stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.

Velika zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

Solidna in točna postrežba. Cene brez konkurence.

I. Ljubljanska cvetličarna Viktor Bajt nasl.

Velika izbora svežih cvetlic in poročnih šopkov - Najmodernejši aranžma poročnih sob in voz - Aranžmaji za gledališča - Jubilejski venci - Sveži žalni venci vseh oblik - Velika zaloga suhih vencev - Suhe palme, cvetje in listje vseh vrst.

En detajl Cene solidne! Postrežba točna! En gros

Se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

5518

Tončka Bajt, Šelenburgova ulica št. 6.

Opozarjamo na jutrišnjo prostovoljno javno dražbo

trgovske oprave, kamenite mize, zofe itd., steklenega, porcelanastega in srebrnega orodja, kuhinjske oprave, strojev, motorja, peči, modelov, bakrene ter druge posode in nekaj pohištva, ki se vrši **jutri dne 22. oktobra 1923. ob 9. uri na Kongresnem trgu št. 8., pri Kirbischnu.** Istotam se oddasta 2 velika prostora za skladišče ali delavnice.

5455

BUKOVE PRAGE

zdrave, polnomerne 2-50 in 2-40 m dolge, 15 cm visoke, 15/25 cm ležaji iz prihodnje zimske seče

kupujemo.

Ponudbe s ceno za komad, prosto vagon nakladne postaje, čas dobave in navedba množine na trdiko

5446

GVIDON RÜTGERS, prepočilnica v HOCAH pri Mariboru.

SINGER

šivalni stroji

Na vsem svetu znani kot najboljši

Podružnice in zastopstva v vseh mestih
Ljubljana, Šelenburgova ulica 3

Centrala za državo SHS 172

Zagreb, Marulićeva ul. 5, II. kat

Med. univ. dr.

FERDO KORUN

zdravnik v Šodtanju

ordinira

v hotelu 5404

„Jugoslavija“

(pri kolodvoru).

Proda se lüksusno pohištvo

obstoječe in spalne, jedilne ter gosposke sobe (pokrite z usnjem) i dr. Ogleda se lahko vsak dan od 10. do 12. ter od 2. do 4. ure v skladišču „BALKAN“, Dunajska cesta 33. 5527

Preklic.

Podpisani obžalujem, da sem dne 24. septembra 1923. v Kranju v gostilni g. I. Bedenka žaljivo govoril o svojem bratu Josipu Verdiju.

5530 Janoz Verdír, mesar v Trzinu.

Lepi reprezentančni

obcestni lokali

v Ljubljani

se zamenjajo za primerne pisarniške prostore.

Samo pismene ponudbe pod „Ugodna zamenjava“ na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana.

5500

Baterije

ter

vžigalnike

in

kamenčke

5537

na drobno in na debelo najceneje pri tvrdki

IGN. VOK,

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Ali ste že poslali na-
ročnino za „Jutro“?

Čreva

vseh vrst, najboljše kvalitete in po najnižji ceni se dobe pri **Josipu Bergmanu v Ljubljani**, Poljanska c. 5.

Dr. Jože Ermene

Marija Kopučar

poročena 5422

Zagreb Celje

11. oktobra 1923.

IVAN MASTNAK, Celje

Kralja Petra cesta 15 5444

priporoča cenjenim odjemalcem svojo veliko zalogo **deškega in angleškega blaga**, debelo suknjo za površnike, vsakovrstno suknjo za moške in ženske obleke, barbant, cefir, belo platno in vse krojaške potrebščine. — Velika zaloga gotovih površnikov (Raglan, Schliefer, Stutzer), gumijaste plašče, lepih modernih oblek za gospode in dečke po zelo niskih cenah. — 3 m suknja in cela sprava samo Din 368 — V zalogi usnjate suknje.

L'UNION

francoska zavarovalna družba v Parizu, osnovana l. 1828.

Skupna glavica znaša 400 milijonov frankov. — Prevzema požarna in življenska zavarovanja vseh vrst. Pojasnila dajejo brezplačno vsi krajevni zastopniki in

generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta števil. 33.

Agilne zastopnike sprejemamo pod ugodnimi pogoji.

Hrvatsko-Slavonska Zemaljska Hipotekarna Banka u Zagrebu.

PROSPEKT

za VII. emisiju dionica

Hrvatsko-Slavonske Zemaljske Hipotekarne Banke od godine 1923.

Glavna skupština dioničara Hrvatsko-Slavonske Zemaljske Hipotekarne Banke održana dne 14. septembra 1923. zaključila je povišenje dioničke glavice

od Din 40,000.000— na Din 60,000.000—

i ovlasila je ravnateljstvo, da ovo povišenje provede. Ovaj zaključak odobrio je gospodin Ministar Trgovine i Industrije svojim riješenjem od 25. septembra 1923. VI. br. 4699.

Na osnovu toga ovlaštenja provadja se povišenje dioničke glavice Hrvatsko-Slavonske Zemaljske Hipotekarne Banke izdanjem od

komada 400.000 novih dionica po nom. Din 50—

sa pravom na dividendu od 1. januara 1924. i to uz slijedeće uvjete:

1. Dosadanjim se dioničarima prepuštaju kom. 266.667 dionica u nominalnom iznosu od Din 13.333.350— tako, da imaju dioničari pravo na tri stare dionice optirati po jednu novu dionicu uz tečaj od Din 85— odbiv Din 150 u ime kamata za unapred plaćenu glavnicu. Pojedine se dionice ne uvažuju.
2. Dioničari imaju svoje pravo opcije glasom točke 1. prijaviti i predložiti stare dionice bez kuponskih araka na prebiljegovanje u vremenu od

22. oktobra do uključivo 30. oktobra 1923.

i to:

na blagajni zavoda u Zagrebu i podružnice u Osijeku, kod Bosanske Banke a. d. u Beogradu
odnosno u Sarajevu i kod Ljubljanske Kreditne Banke u Ljubljani i njezinih podružnica

za vrijeme uredovnih satova, sa odnosnim ispunjenim i potpisanim očitovanjem, koje leži kod potpisanih mjesta na dispoziciju. Ovo se očitovanje imađe, ako se predočuje kod blagajne zavoda u Zagrebu, ispuniti u jednom primjerku, a kod ostalih potpisanih mjesta u dva primjerka.

3. Istodobno sa prijavom izvršenja prava opcije, imađe se uplatiti čitava protuvrijednost novih dionica t. j. Din 85— po komadu, dočim se ujedno s naslova kamata za unapred plaćenu glavnicu odobrava Din 150 po novoj dionici. Dioničar, koji nije u gornjem roku prijavio opciju i izvršio uplatu, gubi pravo opcije.

4. Dionice, na temelju kojih je dioničar proveo pravo opcije, prebiljegovati će se sa štampiljom „Pravo na dionice VII. emisije 1923. izvršeno“, te će se povratiti dioničaru zajedno sa potvrdom o učinjenoj uplati.

5. Nove dionice izručit će se dioničaru kasnije uz povrat potvrde o uplati za nove dionice.

6. Čitava razlika između nominalne vrijednosti i emisijonog tečaja novih dionica, privesti će se, nakon odbitka troškova emisije, pričuвної zakladi banke.

7. Posljednici novih dionica učestvuju na dobitku banke počevši od 1. januara 1924.

8. Provedbu ove emisije zajamčuje naročiti sindikat, koji također preuzima fiksno preostalih kom. 133.333 dionica u nominalnom iznosu od Din 6,666.650.

U ZAGREBU, dne 12. oktobra 1923.

Ravnateljstvo Hrvatsko-Slavonske Zemaljske Hipotekarne Banke.

ŠARŽE.

* **Slitica iz Trbovelj.** Pišejo nam: Naši komuno - radikalni gerenti in kakor ste poročali, odpovedali sluzi in trem naprednim gospodinjicam, zaposlim v občinskem uradu, da udarimo njihove stariše. Opravičevali so svoj korak s "štedljivostjo". Koliko vredna ta utemeljitev, izhaja iz dejstva, da sta si gerent Koren in njegov namestnik Velkavrh dala v zadnjem času horendno zvišati plače. Koren dobiva sedaj nad 10.000 K. Velkavrh je bilo povzeto od 2000 K.

* **Ispraševalna komisija za ljudske**
meščanske šole. Pokrajinska uprava
Slovenije je imenovala profesorja
državnem moškem učiteljskiču v Ljubli
Adolfa Robido za člana ispraševalne i
misije za obče osnovne in meščanske š
v Ljubljani do konca šolskega 1. 1924-
ga sveta. Na tajni seji, ki je trajala ok
dve uri, je zavzela največ debata o ne
du v mestnem električnem podjetju. I
pan bi samo reprezentiral mesto in
vzvil v ekvipaži mestnega pogrebne
zavoda, po mestnih podjetjih pa gospo
rijo brez nadzorstva in revizije posam
ni ravnateli, kakor se jim ljubi, ali on

• Velika tatvina u Boki. Petrograjski Založna banka se je po prevratu u Rusiju preselila u Kotor u južni Dalmaciji, i mor je prenela svoje dragocenosti. Njena vlada je dala banki na raspoloženje dano barako in vojaško stražo. Straža je prilikoš izkoristila in pokradla 460.000 Din ruskega srebra. Tatovom prišli na sled. Aretiran je en podporočnik, en narednik in več redovov.

TEDENSKI BORZNI PREGLED.

V današnjem *prostem prometu* se nadaljevala ostrba balise deviz. Promet bil minimalen. Okrog polдне so bili (ponudbe): Dunaj 0.117, Italija 3 London 375 — 376, Newyork 82.75, Pariz 495, Praga 247, Svica 1470. Na zisku *z efekti* položaj nespremenjen. Koliko zanimanja je bilo za Šećerano, se je zaključila po 2320 — 2350, ter Cinnanna po 1680 — 1700.

TRŽNA POROČILA

Zagrebski tedenski selem (20. t.)
Srednji dovoz in dogon. Kumpcev je
zelo malo in se je zato slabo prodal.
Največ je bilo bosanske živine. Cene
lom nazadovale, svinjam narasle. Za
žive teže se je plačalo: voli bosanski
10 — 11,5, II. 9,5 — 10,5, III. 9 —
svinje sremse 27,5 — 28,5, bosanski
slabše 22,5 — 24,5. Krma: seno 100
115, otava 110 — 125, detelja 115 —

**Priporočila veliko za-
logo zlatnine, sre-
brnine, China sre-
bra, ur itd.**

R. Almoslechner
Celje, Gosposka ul. 14.
Lastna popravilnica.

Poročne prstane
po meri tekom
4 ur. 5218

Žimo vseh vrst, in morsko travo
ima vedno v zalogi

Rudolf Sever
specialna zaloga tapetniških
izdelkov in potrebščin
Ljubljana, Gosposvetska c. 6

Velika izbira
najnovejših električnih
svetiljk in svetencev,
akumulatorskih svetiljk
in masažnih aparatov
pri tvrdki

Vojnović & Cie
Ljubljana
Dunajska cesta. 550

nišnicah. Pri 199 českoslovaških hranišnicah so narasle meseca septembra vloge za 49.860.778 Kč na 5.722.785.824 Kč.

Vreme

Vremenski tip preteklega tedna takorekoč prvi znak bližajoče se zime. Kadar smo namreč doslej govorili o gospodstvu maksima zračnega pritiska nad nami, smo naglašali jasne tople dni kot njega poglavitno svojstvo. Sedaj se to svojstvo spremeni; maksimum nam da sicer jasne, mirne dneve, toda mrzle. Noč je že toliko daljša kot dneva, sonce stoji tako nizko, da ohlajenje preko noči že mnogo jač nego segrevanje preko dneva. Zato nam bo odslej z maksimumom združeno mrzlo vreme, ne pa toplo ali celo vroče, kakor poleti in v zgodnejši jeseni.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani
Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutro«
Odgovorni urednik P. r. Brozovič

Razprodaja

(delna)

zaloge pristnega češkega lanenega sukanca od dne 22. oktobra 1923. dalje po znatno znižanih cenah.

Gospodom trgovcem pri odjemu večje množine
poseben popust. 5344

Osprednja činkarska zadruga, pod Trančo št. 1.

Objava.

Carinarnica I. razreda v Ljubljani
bo prodajala na temelju členov 128 in 147
car. zakona

dne 20. novembra 1923 ob devetih
v garaži spedijske firme „Balkan“ v Ljubljani

luksusni avto

znamke „Stala“, približno 60 konjskih sil, z zaprto karoserijo, šest sedežev, z razsvetljavo na karbid, z dvema žarometoma in dvema električnima svetilkama, dvojnim užiganjem, magnet je znamke „Bosch“, razplinač je originalen „Stala“, za nizežanje je motor opremljen z aparatom tipa „Friedmann“.

Licitanti morajo na licu mesta položiti kavcijo v znesku 10 % vzklicne cene.

Iz pisarne carinarnice v Ljubljani,
dne 18. oktobra 1923. Br. 18.053.

Išče se

ŠUPA

all kako drugo primerno
skladišče ali sličen prostor
za shrambo lesenih zabojev

ltd. v Ljubljani

Ponudbe pod „SUPA“ na A'loma Company, anonimna družba
Ljubljana, Kongresni trg 3, 5479

ZAHVALA.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem oddal svojo staro, znano

restavracijo in kavarno „Tratnik“

mojemu sinu, strokovnjaku.

Zahvaljujem se slavnemu občinstvu za dosedanj obisk in naklonjenost ter obenem priporočam najtopleje nadaljnji obisk nanovo moderno opremljene restavracije in kavarne mojega sina.

Z odličnim spoštovanjem
Leopold in Alojzija Tratnik.

NAZNANILO.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel od svojega očeta staro znano

restavracijo in kavarno „TRATNIK“

katero sem popolnoma nanovo renoviral in moderno opremil. Kot strokovnjak zagotavljam p. n. občinstvu, da bodem postregel v vsakem oziru s najboljšo kuhinjo, pristnimi vini, točno in solidno postrežbo.

Otvoritev bo v soboto, dne 20. t. m. zvečer ob zvokih priljubljene eiganske kapelo.

Koncert se vrši redno vsak dan od 20^h, do 24^h, ure ponoči. Vstop prost. — Cene običajne.

Za obilen obisk se najtopleje priporočata

Mirko in Marija Tratnik
restavrater in kavarar.

5493

MARIJA ROGELJ

MANUFAKTURNA TRGOVINA

so nahaja sedaj

v Lingarjevi ulici števil. 4

(druga ulica čez frančiškanski most). 5463

Velika izbira sukna, cajgov, parhanta, višnjevega in belega blaga, oprem za neveste, perila za dame in gospode. Blago dobro. Cene nizke.

Sloveči

5472

„Favorit - Vobach“

in mladinski albumi ter vsi posamezni kroji, nadalje vse potrebščine za šivilje in krojače, potem nogavice, rokavice, gumbi, trikotaža, sukanec, rute, pleti, sploh vsi predmeti drobnega blaga, se od sedaj naprej dobe po najnižjih cenah v nanovo otvorenem oddelku trrdke Ant. Krisper, Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 3.

PLETILNI STROJI

kakor tudi vse potrebščine za stroje najbolj znanih trrdk, kakor: Wilhelm Barfuß, Apolda, Feliks Lederer, Dunaj, Fritz Schuster, Chemnitz, Sander i Graff, Chemnitz, v največji izbiri po zmernih cenah pri 5524

edinem zastopniku za Jugoslavijo

ALFREDU KOZMI

OSIJEK 1., Županijska ulica 42.

Igle v vseh številkah vedno v zalogi.

Poslovodja

za žitno trgovino, samostojen, z daljšo prakso

5514 se išče z nastopom 1. decembra 1923.

Potrebna kavcija 10.000 Din. Ponudbe pod št. 5514 na upravo „Jutra“.

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselil iz svojih dosedanjih obrtnih prostorov na Sv. Petra cesti 3 ter otvoril z dnem 16. t. m. v Novem Uodmatu števil. 77

novu moderno urejeno pekarno.

Zahvaljujem se ob tej priliki vsem dosedanjim cenj. odjemalcem, zagotavljam jim tudi v bodoče točno postrežbo s vsakovrstnim in svežim pecivom, ki se dobiva že v naprej

v slaščičarni Ciber, Holodvorska ulica 8, in mlekarni Urh, Hopitarjeva ulica. 5535

Z odličnim spoštovanjem

Novi Uodmat, 19. oktobra 1923.

August Paškulin.

VABILO.

Cvetlični salon Viktor Korsika, Kongresni trg št. 3, vabi cenj. občinstvo, da si pred nakupom šopkov in vencev o priliki Vseh Svetih ogleda krasne cvetlice, šopke in nagrobne vence.

Posebno pa se opozarja na izložbo v nedeljo dne 28. t. m.

Za obilen poset se priporoča

Viktor Korsika.

5482

Rudnik Trbovlje sprejme v službo dobrega modelnega mizarja kot predelavca. Reflektanti naj se obrnejo ustno ali pismeno na Rudniško ravnateljstvo v Trbovljah. 5532

NAROČILA ZA

KINOREKLAMO

ZA VSE KINEMATOGRAFE
V SLOVENIJI IN OSTALI JUGOSLAVIJI
SPREJEMA

ALOMA COMPANY

ANONČNA REKLAMNA D. Z. O. Z.

LJUBLJANA

BEOGRAD

KONGRESNI TRG 3

VASINA ULICA 21

ŠTEVILO REKLAM JE V VSAKEM KINU OMEJENO!

5456

Cevlje

za zimsko sezijo, zelo trpežne in nepremočljive, po meri izdelane, priporoča

Alojz Zalokar
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18.

Istotam je hitra popravilnica z gumijevimi ali usnjatimi podplatmi. 5533

Prva primorska tvornica mlinskih kamnov

Ivošević & Živin v Bakru.

TVORNIKA NA SKELJEVU.

Telefon inter. Bakar 25. Brzojavni za Bakar in Sušak „JOVIV“
Sušak 24. Tekoči račun pri Banki in Stedionu za Primorje v Bakru

Ima v svojem skladišču vedno izdelane **mlinske kamne**

Sprejema naročila na vse premere. Materijal, ki sestoji iz kreneua, je kemično preizkušen. Izdelava solidna in prvostna, cene pa konkurirajo vsem drugim. Jamstvo za delo in material. — Glavno zastopstvo za vse Slovenijo ima trgovska trrdka PINTER & LENARD v MARIBORU, kjer so vzorci in njih izdelava na vpogled. 5515

XVI. emisija delnic Prve hrvatske štedionice, Zagreb.

Pooblaščenj od redne glavne skupščine delničarjev z dne 30. marca 1922. povišujemo delniško glavnicu zavoda od Din 50.000.000— na Din 75.000.000— z izdajo

50.000 novih delnic po Din 500— nominale

ter stavljamo omenjene delnice na vpis pod nastopnimi pogoji:

1.) Delničarjem pripada izključno prvenstvo na vpis novih delnic in pravica, da vpišejo na vsaki **dve stari delnici po eno novo**

odnosno na dele razmeren del v zgornji odmeri po tečaju

Din 900— za vsako edinico delnice
" 225— " " četrtino "
" 90— " " desetino "

s 6%nimj obrestmi na emisijski tečaj od 1. januarja 1923.

2.) Vpis in vplačilo za nove delnice se vrši samo

od dne 18. oktobra do vštetega dne 5. novembra 1923.

pri blagajnicah centrale, naše menjalnice in podružnice Ilica (117 a), a razen tega pri naših podružnicah:

Beograd	Crikvenica	Djakovo	Karlovac	Maribor	Ogulin	Senj	Sušak	Vinkovci
Bjelovar	Čakovec	Dubrovnik	Kraljevica	Mitrovica	Osiyek g. gr.	Sisak	Sv. Iv. Zelina	Virovitica
Brod n. S.	Darugar	Gjurgjevac	Križevci	N. Gradiška	Požega	Skoplje	Varaždin	Vukovar
Celje	Delnice	Ilok	Ljubljana	Novi Sad	Rijeka	Subotica	Vel. Gorica	Zemun

Ekspoziture Osiyek donji grad in pri:

Hrvatski centralni banki za Bosno in Hercegovino, d. d., Sarajevo, in vseh njenih podružnicah in Muslimanski centralni banki za Bosno in Hercegovino, d. d., Sarajevo, in vseh njenih podružnicah.

3.) Za vpis je treba, da se poleg točno in po predpisu izpolnjene in podpisane izjave predlože plašči starih delnic pri katerem navedenih vpisnih mest. Plašči delnic se bodo opremili z žigom:

«Vpis s pravico prvenstva v XVI. emisiji 1923. izvršen»

In potem vpisniku povrnil.

Protivrednost novih delnic naj se pri vpisu vplačuje.

4.) O vplačilu izdado blagajnice zavoda, zavodove menjalnice zavodovih podružnic in ekspoziture začasen list, ki ga mora vpisnik najskrbneje shraniti, ker se bodo izvirne delnice izročale edino proti povračilu začasnega lista.

Začasni listi se bodo zamenjavali za izvirne delnice samo pri oaih mestih, ki so jih izdala v roku, ki se naknadno objavi.

5.) Od novih delnic se glase po društvenih pravilih desetice in edinice na ime, a četrtine in desetine delnic na prinosnika.

6.) Nove delnice so udeležene pri dobičku opravičnega leta 1923.

7.) Vpis s pravico prvenstva kakor tudi zamena začasnih listov za izvirne delnice se vrši pri centrali zavodove menjalnice in vseh zavodovih podružnicah in ekspoziturah brezplačno, a mimo tega se sprejemajo začasni listi kakor tudi delnice lastne emisije v brezplačno shranitev.

8.) Delnice, ki ne bi bile vpisane s pravico prvenstva v zgornjem roku, se bodo prodajale, vendar ne izpod emisijskega tečaja.

V Zagrebu, dne 17. oktobra 1923.

5499

Ravnateljstvo Prve hrvatske štedionice.